

Kutseühinguline ajakiri

Riigiteenijate häälekandja

Tellimise hind 1935. a.:

Aastas postiga . . . Kr. 1.50
 Poolaastas " 0.75

Ilmub 1 kord kuus

Tellimisi võetakse vastu igas raudteejaamas, riigi- ja omavalitsuseteenijate organisatsioonides ja kõigis postkontorites ja lehe taltuses.
 Toimetus ja taltus: Tallinn, Kopli tän. 7-a. Telef. — Balti keskjaam 3-57

Kuulutuste hinnad

10 senti m/m., veeru laiuses.
 Tekstis 50 prots. kallim.

Nr. 6

8. juulil 1935. a.

XII aastakäik

Sõltumatu kutseametkonna poole

Prof. A. T. Kliimanni ettepanekuid avaliku teenistuse seaduse makspanekuks

Mõned kuud tagasi tõi ajakirjandus korraldust teateid, et praegu kehtiv (maksvuselolev) riigiteenistuse seadus (RTS) muutmisele tuleb. Samal ajal levisid riigiteenijaskonnas kuuldused, et uue riigiteenistuse seaduse kava, või selle põhilause väljatöötamine olevat ülesandeks tehtud mõnelele Tartu ülikooli õppejõududele. Näib, et need kuuldused päris aluseta pole, sest hiljuti ilmus Tartu ülikooli administratiivõiguse professori dr. A. T. Kliimanni sulest brošüür „Avaliku teenistuse seadus. Teenistusõigusteoreetilisi ja teenistusõiguspoliitilisi printsiipe de lege ferenda“, milles käsitatakse nii maksvat RTS-st, kui ka püstitatakse teesid, millele peaks vastama uus avaliku teenistuse seadus, mis selle seaduse asendama peaks.

Käsitades praegu kehtivat RTS-st jõuab autor otsusele, et see „on eesti viimase aastakümne seadusandluse puudulikumaid ja sisutumaid akte. Tema juriidiline terminoloogia ja fraseoloogia, seadus- ja normitehnika ning antud normistikkude süstemaatika, eriti aga tema õiguspoliitiline ideoloogia ei talu mingit kriitikat.“ See seadus ei sisalda ainustki moodsa teaduse poolt nõutavat teenistusõigusteoreetilist ega ainustki teenistusõiguspoliitilist printsiipi. Suur hulk tähtsaid teenistusõiguslikke küsimusi ja erialasid on see seadus jätnud täiesti käsitamata, kuid neiski teenistusõiguse osades, mis seal mingil määral käsitust leidnud, „on antud põhimõtted sõnastatud sedavõrt ebaselgelt ja kõikuvalt, et na ei evi vähematki praktilist väärtust.“

Viimaste väidete näitena toob autor ette asjaolu, et RTS asub korraldama riigiteenistust kui üht osa avalikust teenistusest, sõnakestki lausumata sellest, mida selle riigiteenistuse all mõista tuleks. Selle tõttu kogu teenistusõigustik on rajatud normatiivselt nähtamatule ja defineerimatule alusele.

Teisest küljest RTS jagab riigiteenistuses olevad isikud küll ametnikeks ja n. n. vabateenijaks, kuid ei püstita ühtki sisulist põhimõtet, mis ütleks, kes on ametnik ja kes mitte. Selle tõttu on võimalik, et ametnikukohtadel teenib tõeline teenija ja, vastupidi, vabateenistuskohadel teenib tõeline ametnik.

RTS-e poliitiline põhiviga autori arvates seisab aga selles, et ta ei anna ajanõuete ja -sihtide kõrgusel seisvat kutseõiguslikku ametkonda. Selle põhjuseks on kõigepealt see, et riigiteenistuseks kõlbulikkude isikute ametisse määramine ja nende isikute teenistuskäik ning teenistusest vabastamine, samuti ametnike õigused ja kohustused on käsitletud liiga katkendiliselt; vastavad normid ei taga kutseametkonna moodustumist, arenemist ja teotsemist kindlail, ühtlasil ja objektiivseil eeldusil. Ametisse määramine ja ametniku teenistuskäik on jäetud ainult ülemuse asjaks, kes aga „teenistusõiguslike küsimuste lahendamisel ei tarvitse arvestada mingisuguseid objektiivseid eeldusi.“ Samuti on võimalik ametnikku igal ajal vabastada ametist poliitilisel põhjusil (§ 42!) või nende põhjuste ettekaändel. „Selline vabastamine võimalus seab ametniku permanentssesse sõjaseisukor-

da . . .“, mille juures paratamatu on, et sellisesse olukorda asetatud ametnik läheb endale tuge ja kaitset otsima poliitilistelt rühmitustelt ja mõjukalt seltskondlikel organisatsioonelt. „Ning nii areneb ametkonna politiseerumine.“ Kuid politiseerunud ametnik ei saa oma teenistuse alal olla iseseisev. Ta on takistatud teotsemast asjatundlikult. Ta on muu seas algatusvõimetu ja teokehv. Ent kellele on tarvis sellist poliitiliselt teotsevat ja poliitiliselt häälestatavat ametnikku? Väärt teinema oma rahvast ja riiki on ainult spetsialistina teotsev kutseametnik.“

Lõpuks näitab autor, et mitte ükski RTS-e ideoloogiline sisu, vaid ka tema normitehnika ja antud normistikkude süstemaatika ei tohiks leida paika haritud rahva moodsas teenistusõiguses.

Kõik see kui ka senine kümneaastane riigiteenistuse tegevus on autori arvates selle parimaks tunnismehiks, et RTS on täiesti ebakohane ega sobi sugugi meie õiguslikku ja poliitilisse olustikku. Selle tõttu on ülim aeg tühistada praegukehtiv RTS ja anda uus korralikum.

Olles seega andnud mõeldavalt hävitavama hinnangu kehtivale RTS-ale, esitab autor terve rea teenistusõigusteoreetilisi kui ka poliitilisi printsiipe, millistele peaks baseeruma seda asendav uus seadus.

Kõigepealt peab senise RTS-e asemele asuma avaliku teenistuse seadus (ATS), kusjuures vahe nendes ei esineks ükski nimetustes vaid ka sisus ja normistikkude ulatuses.

RTS-e ülesandeks oli korraldada üksnes riigiteenistust selle sõna kitsamas mõttes. Tegelikult ei teinud ta

1) „Õiguse“ kirjastus, Tartu 1935.

Riigi- ja omavalitsusteenijate keskliidu saadikutekoogu oli koos

2. juunil k. a. peeti Tallinna Ühisklubi ruumes Riigi- ja omavalitsusteenijate saadikutekoogu koosolek, millest võtsid osa 12 riigi- ja omavalitsusteenijate kutseorganisatsiooni 28. saadikuga.

Koosolekut juhatas A. Liiv, protokollis J. Pipar.

Juhatus 1934. a. aruanded kinnitati ühel häälel.

1935. a. eelarve võeti vastu tasakaalustatult Kr. 1.100 suuruses. Ühtlasi lubati juhatusel kasutada vajaduse korral Keskliidu kassa reserve.

Härra Riigivanemale saadeti tervitus-telegramm:

„Riigi- ja Omavalitsusteenijate Keskliidu saadikutekoogu tervitab Teid, Härra Riigivanem, ja avaldab Teile sügavat tänu riigi- ja omavalitsusteenijate olukorra parandamiseks astunud sammude eest.

Saadikutekoogu soovib Teile õnne ja edu edaspidiseks riigivalitsemise tööks.“

Päevakorras olnud küsimustes aktsepteeriti järgmised otsused:

TASUD: 1. Riigi- ja omavalitsusteenijate Keskliidu saadikutekoogu tunnustades Vabariigi Valitsuse tahet riigiteenijate majandusliku olukorra korraldamisel, kuid arvestades asjaoluga, et riigiteenijate enamuse palgatulu on siiski kaugelt alla elatismiinimumi, peab tarvilikuks, et pööratakse suuremat tähelepanu riigiteenijate palgaolude parandamisele koos riigi- ja rahvamajanduse üldise olukorra paranemisega. Ühtlasi saadikutekoogu konstateerib, et paljude riigiteenijate tasud, peale hilisemat palkade reguleerimist, on vähenenud lasteabiraha arvel.

2. Riidevarustuse küsimuse korraldamisel saadikutekoogu tunnustab tarvilikuks varustuse kandmise aluste ja kvaliteedi ühtlustamist ametkondade vahel.

10. Igasse järgmisesse teenistusastmesse võib teenijat viia kolme aastase teenistuse järele eelmises teenistusastmes, kusjuures eelastme teenistusast arvatakse esimese teenistusastme teenistujasse.

11. Kuue aasta jooksul ülendamatat teenistuja vabastatakse ametist.

12. Kolmes esimeses kategoorias viiakse teenistujad ühest teenistusastmest teise vastava eksami ja atestatsiooni alusel, neljandas kategoorias aga ainult atestatsiooni põhjal. Neljanda kategooriaga ühistel alustel ülendatakse ka spetsialiste ja isikuid, kes tuntud oma saavutuste edukuse poolest.

Kandidaadid ülendamiseks esitatakse vastava ala teenistujate kutseühingu ja selleüleandmise erikomisjoni poolt, Kandidaatide nimestik avaldatakse jällegi Riigi Teatajas ühes eksamite tähtaja ja tingimustega. Eksamineerimine sünnib ainult üks kord aastas ja teenistuja enese soovivalduse põhjal.

13. Ülendamine kõrgemale ametikohale on võimalikud ainult vastava koha vabanemisel. On kandidaate selliseks ülendamiseks, siis täidetavat kohta vabaks ei kuulutata.

14. Esimese kolme kategooria teenistujate ümberpaigutamine ühest ressoorist teise võib sündida ainult teenistuja nõusolekul. Ümberpaigutamine ühest territooriumi punktist teise on võimalik ainult teenistuse huvides seaduse täitmisest tingitud juhtudel.

Riidevarustust tuleb anda kõigile neile, kellele on tarvilik vormi kandmine teenistuskohuste täitmisel. Arvestades tööiseloomuga, tuleks varustusena välja anda ka kaitseriided.

3. Saadikutekoogu peab vajalikuks lasteabiraha normide ühtlustamist üle riigi. Ühtlasi tuleks lasteabiraha maksta ajutistele töötajatele, pensionäridele, kellele toita alaealised lapsed ja naisriigiteenijatele, kui mehe asukoht on teadmata, või kui mehe sissetulek ei ole küllaldane perekonna ülalpidamiseks. Kõik lasteabirahadega seoses olevad küsimused, mis praegu osalt lahendatavad Balti eraseaduse järele, tuleksid lahendada lasteabiraha seadusega.

4. Arvesse võttes seda, et suurem osa riigiteenijaist saab juba priikorterit ehk selle puudumisel korteriraha, saadikutekoogu peab õigustatult laiendada priikorterite saamist kõigile riigiteenijatele.

Küsimuse üldise lahendamiseni on vajalik, et neile vabateenijatele, kellele juba praegu on nähtud ette priikorter, kuid tegelikult antud ei ole, maksetaks korteriraha. Korteriiraha maksmisel ei tohiks vähendada palganormi, nagu see aset on leidnud metsateenijate juures.

Ühtlasi leiab saadikutekoogu, et riigi- ja omavalitsuste ehituspoliitika tähtsaks eesmärgiks peaks olema riigi- ja omavalitsusteenijate varustamine odavate ja tervishoiu nõuetele vastavate korteritega. Eeskätt tuleks riigi ehitusfondi arvel ehitada elumaju riigiteenijatele.

Samuti peaks riigi- ja omavalitsusteenijatele võimaldatama soodsail tingimustel ehitus-, aia- ning eluaseme krunte ja elumute püstitamiseks odavaprotsendilist pikaajalist laenu.

PENSION. Kuna riigi- ja omavalitsusteenijate rõhuva enamuse palgad on

15. Alandamised ühest teenistusvõi palgaastmest teisele on võimalikud üksnes distsiplinaarkorras.

16. Eriliselt hoolsa tähelepanu osaltseks peavad ATS-s saama kõigi teenistujate õigused ja kohused.

Kõik teenistuskohused tuleks liigitada ja iga liigi käsitlemiseks anda oma erinormistikud. Peale tökohustuste tuleks käsitada ka kohustused seoses sisekorraga ja seltskondliku käibimisega, samuti kohused käibimises sugulaste ja sõpradega, koalitsiooni ja assotsiatsiooni, kohused ühenduses streigiga, boikoti ja sabotaažiga ning passiivse resistentsiga (n. n. itaalia-streigiga).

ATS-sse tuleb inkorporeerida ka teenistujate distsiplinaarkord ja täpsalt ära määrata ametnikkude tsiviilvastutuse ulatus ja vastutamise viis.

Teenistuse õigusi käsitlevasse peatükki tuleks muude seas inkorporeerida ja kodifitseerida kõik normistikud palga, pensioni, teenistuskulutuste, päevarahade, korteri, ümberpaigutuste, grafitatsioonide, preemiade, provisioonide, tantjeemide, kingiste ja autasude, jootrahade, ravivõimaluste ja puhkuste kohta.

Ametnikkude reservi instituut tuleb ATS-st välja jätta.

Lõpuks tuleb ATS-s ette näha avalike teenistujate õiguste kaitse võimalused, samuti sellise kaitse erikord.

alla elatismiinimumi, siis on pensionäride pensionid kriisiaegsete kärpimiste tõttu madalad.

Seda arvesse võttes peab saadikutekoogu tarvilikuks pensionide vähendamise kaotamist. Ühtlasi teeb saadikutekoogu Keskliidu juhatusel ülesandeks astuda samme selleks, et pandaks maksma pensioniseadus, mis oleks ühtlane kõigile riigi- ja omavalitsusteenijatele, juure arvatud õpetajad ja kaitseväelased.

Pensioni määramisel tuleks arvesse võtta veneajal erametsateenistuses Eesti Vabariigi territooriumil teenitud aeg ja raudtee veduri- ning rongiteenijate kilomeetritrahad.

Teenistusest lahkumisel enne pensioni õiguse omamist, tuleks pensionikapitali heaks arvatud summad tagasi maksta.

ARSTIABI. Riigiteenijate arstiabiandmise korralduses viimaste aastate jooksul ettevtitud kitsenduse tagajärjel on küll otseselt vähenenud riigikassa väljaminekud ja on saavutatud rahaline efekt, kuid see on sündinud suurel määral arstiabitavitaja tervise arvel.

Seda arvesse võttes, tuleks praegustes arstiabiandmise korralduses ette võtta muudatused, mis võimaldaksid tasuta ravi haigemajas ja teenijate juuremaksu % vähendamist ambulatoorsel ravil.

Arstiabi tuleks võimaldada ka adopteeritud lastele, töövõimetutele ja varanduse vanematele ja pensionäride alaealistele lastele.

ÕIGUSLIK OLUKORD. 1. Saadikutekoogu peab tarvilikuks, et ametkondade vahel saaks ühtlustatud riigiteenijate liigitamise alused ametnikkudeks ja vabateenijateks sihiga vähendada vabateenijate arvu.

Ühtlasi tuleks vabateenijate õiguslik kord, mis praegu korraldatud Balti eraseaduse ebakohaste normidega, rajada ajakohasele üldisele riigiteenistusseadusele.

2. Saadikutekoogu tunnustab tarvilikuks, et kõigile riigiteenijatele, vaatamata liigitustele, saaks maksma pandud ühtlased õiguslikud alused ametist vallandamisel ja ümberpaigutamisel.

3. Saadikutekoogu tunnustab tarvilikuks, et riigi- ja omavalitsusteenijate kutseorganisatsioonidele saaks seadusandlikul teel kindlustatud kaasariiki-õiguse rahvaesinduse- ja valitsusasutistes riigi- ja omavalitsusteenijaid puutuvais küsimusis.

Keskliidu juhatus moodustati koosseisus: Peterson, Poobul, Rutnik (Raudteel. Keskühing); Grünberg, Kallman (Postiteenijate Kutseühing); Merilaid (Posti tehnilise ala teenijate ühing); Kahlberg, Pipar (Metsateenijate ühing); Sprenk (Metsailemate ühing); Kangur, Nerep (Tallinna riigi- ja omavalitsusteenijate ühing); Heinaru (Põllutöömehetöökohade ametnike ühing); Grüntal (Veeteede Valitsuse ametnike ühing) ja Fiskar (Maanteelaste ühing).

Revisjonikomisjoni valiti: Teras, Raamat ja Laissaar.

Keskliidu juhatus oma esimesel koosolekul 19. juunil jaotas ametid omavahel järgmiselt: esimese — V. Rutnik, sekretär — A. Merilaid, laekur — R. Kangur,

abiesimehed — J. Pipar, A. Sprenk, J. Kallmann, abisekretär — pr. A. Grünberg, abilaekur — E. Peterson.

Keskliidu asjaajamiseks ning juhtimiseks moodustati presiidium-sekretariaat koosseisus: esimees — V. Rutnik, sekretär — A. Merilaid, laekur — R. Kangur, abiesimees — J. Pipar, abisekretär — pr. A. Grünberg.

Keskliidu esindajaks valiti: Pensioni peakomisjoni — V. Rutnik, Nimede Ees-

tistamise Liitu — A. Merilaid, Ühisabisese — pr. A. Grünberg, A. Sprenk, Allveelaevastiku Sihtkapitali — J. Kallmann.

Saadikutekogu vastavate resolutsioonide kohaselt Keskliidu juhatus otsustas pöörduda Majandusministri ja Haridus-Sotsiaalministri poole märgukirjadega, võtta muutmisele ja täiendamisele riigiteenijate lasteabiraha ja haiguskindlustuse seadused.

Läti postiteenijad külastasid eesti ametvendi

Umbes maikuu alul teatati kutseühingu Tallinna osakonnale Riias, et Läti postiteenijate kutseühingu turistide sektsioon korraldab nelipühil ekskursiooni Eesti — Tallinna ja Tartu. Külalised palusid, et meie organisatsioon osutaks neile kaasabi linnaga, linna vaatamisvääriliste asutistega, postiasutistega kui ka linnaümbrusega tutvunemisel. Külalistest polnud küll keegi varemalt käinud Tallinnas, kuid sellele vaatamata olid neil teada kõik Tallinna vaatamisvääriksed kohad ja nad märkisid oma kirjus üles mis neid huvitab. Muuseum avaldasid külalistele soovi sõprussidemete loomiseks veeta meiega ühine õhtu, tantsuga.

Saadest austava kirja naaberrahva kolleegide küllatuleku kohta, asus kutseühingu Tallinna osakond ühes Keskjuhatus ja tehnilise kutseühingu Tallinna osakonna juhatusega tegema vastavaid eeltoide. Moodustati nimetatud organisatsioonide vaheline korraldav toimikond, tehes kõik võimalikud ja vajalikud korraldused, millest teatati ka Riiga.

Nelipühi esimese püha hommikul saabus Riia kiirrongiga 50 külalist. Ülemiste jaama sõitis neile vastu „saatkond“, kes ütles tervitusi, annetasid lilli ja kinnitasid rinda Eesti värs. Peajaamas ootasid külalisi kõik juhatus liikmed ja palju

teisi, umbes 40—50 inimest. Rongi saabudes jaama ütles külalistele perronil tervitusi Keskjuhatus abiesimees pr. A. Grünberg ning annetas ekskursiooni juhile hra Ritenek'ile lilli. Härra Ritenek tänas külaliste nimel ning avaldas oma imetust ja headmeelt auväärse vastuvõtu kohta. Mehi oli Riias tulnud 26, kes paigutati Gustav Adolphi gümnaasiumi, naised, arvult 24, juhiti seminari ruumidesse, Vene tän. 31.

Kell 10 pakuti meie poolt Corso's hommikueine. Peale selle mindi tutvunema linnaga, vaadeldi kirikuid ja teisi asutisi. Kell 15 korraldati külalistele lõuna „Estonia“ valges saalis. Kell 17 tehti huviretk Kosele, vaadeldes härra Riigivanema talu, edasi vaadati Pirita randa, kloostrivaremeid ning kell 19 korraldati Pirital teeõhtu. Õhtul oli vaba aeg. Järgmisel päeval enne lõunat vaadeldi linna ning peale lõunat sõideti Kaitseväge kalmistule, kus külalised asetisid lilli tundmata sõduri hauale. Pärast sõideti laulupeoplatsile, vaadeldi laululava, Kadriorgu ja kell 19 algas meie poolt korraldatud bankett Seltskondlikus majas. Banketil kõneles Keskjuhatus sekretär Eesti ja Läti rahva ühisest saatusest ning võitlustest 700 aastat tagasi ja ka iseseisvuse saavutamisel. Kõneleja tõi ette vabadussõja

võitlusmomente, mainides, et Eesti ja Läti väed võitlesid 1919—20 a. ühiselt Võnnu, Riia, Kreutzburgi ja Jakobstadi all, Koiva ja Diüna kallastel ja Lätgallias landeswehri ja punaväe vastu ja selles võitluses kirjutati verega Eesti ja Läti sõprus. Selles võitluses võideti, kuna vaenlane ei saanud meid lüüa üksikult, nagu 700 a. tagasi. Edasi mainis kõneleja, et rahvaste sõpruse alalhoidmiseks ja süvendamiseks on vähe liidulepingust, vaid on vajalik laialdane poliitiline, majanduslik ja kultuuriline koostöö ning peale muu veel vastastikune tutvunemine. Eesti ja Läti postiteenijad tutvunedes vastastikku, võiksid nii mõndagi üksteiselt õppida. Tehnilise ühingu nimel ütles tervitusi A. Merilaid. Postalitsuse direktor puudutas oma sõnavõtu kokkuvõttel meie ametkonna töökorraldust. Lätlaste poolt vastas Ritenek, tänades lahke vastuvõtu eest ning kutsudes ka meid Riiga. Hiljem olid veel mitmed lühemad sõnavõtud.

Banketil möödus 4 tundi tähelepanematult. Tehti tantsu, tutvunedi üksteisega, kirjutati autogramme ja aadresse ning kell 23 mindi jaama.

Olgu tähendatud, et meie inimesed sobisid väga hästi külalistega. Esialul svat-sesid nii mitmedki minna pühiks rohelisse ja ülesantud saatjatena ja banketist osavõtjatena oli üsna vähe. Kuid nähes sümpaatlikke Läti ametvendi, ei maldanud meie neist enam eemalduda enne kui rongi liikumahakkamine jaamas meid parmata eraldas.

Kõik külalised jätsid meisse kõige paremad muljed kui inimesed ja kui kaasametnikud naaberriigist.

Viimasel pühäl peatusid külalised Tartus, kus pakuti hommikukohvi Athenas ja lõunatati Vanemuises. Vaadeldi linna, muuseumi, ülikooli jne.

Meie inimestest võtsid saatjatena osa umbes 30 ja banketist 60 inimest.

Püüti teha kõik mis võimalik. Külalised jäid vastuvõtuga nähtavasti kõigiti rahule.

Postlane.

Riigiteenijate kutsekorporatsioonid ja riigiteenija-korporant

Hariduse jõudsa levinemisega ja haritlaste arvu hiigla juurdekasvamisega kipub haritud tööhõududele tööturg kitsaks jääma. Selle tagajärjel leidub nüüd igasugusel tööalal noori haritlasi ja igast väiksemastki väljapakutavast töökohast haaratakse aplati kinni, et aga ülespidamise ja äraelamise võimalusi saada. Nii näeme ka riigi- ja omavalitsuse teenistuses kõikjal töötamas üliõpilasi. Kui tavalised üliõpilased-riigiteenijad on suutnud riigiteenijate kutsekorporatsiooni astudes assimileeruda, siis pole seda suutnud mitte üliõpilased-korporandid, värvikandjad. Viimaste kontingendi kasvamisega on riigiteenijate kutsekorporatsioonid tekkinud väikesed dominioid, kus maksuvusele püüab pääseda teistsugune vaim, mis paistab võõras ja vastuvõtmatu olevat riigiteenijate kutsekorporatsioonide tervikule. Vastupidi ootustele, et akadeemiliselt organiseeritud jõudude juurevooluga riigiteenijate kutsekorporatsioonides võtab enam maad ühistunde ehk korporatsiooni vaimu kasvamine, ühispere koostöö tarviduse äratundmine, tuleb kahjuks konstateerida vastupidist. Olgugi riigiteenistuse korporandile äraelamise või leivateenimise allikaiks, jääb riigiteenija-korporant oma

vaimulaadilt ometigi rohkem värvikandjaks korporandiks kui riigiteenijaks. Ta jääb võõraks ja eraldatud liikmeks üldises riigiteenijate kutseperes. Korporandi ideoloogia näib olevat lihtne, kuid paindumata, konservatiivne. Selle motiivid kõlavad umbes nii.

— „Mina olen organiseeritud värvikandja akadeemilisest perest, mitte kutsekorporatsioonist. Mis puutuvad minusse kutsekorporatsiooni üritused, mida riigiteenijad, minu kutsekaaslased, harastavad. Tunnistan eneseväärseks võrdseid, kes samasuguseid embleeme kannavad peas ja üle öla, nagu mina, sest inimese väärtus ja võimed sugenevad alles värvimütsi pähepanemisega ja rüütliisusesse vastuvõtmisega. Vaatan halvustavalt oma kutsekaaslastele, kelle pead ei ehi auväärstav värvimüts, kelle suus puuduvad vahvad burschi laulusõnad, kes ei tea, mis tähendab silentium, a d c a n t u m ehk a d l o c a. Kutsetöömeeste seltskond pole minu seltskond ja seal ei sünni ühes minul istuda. Riigiteenistust vajan ma selleks, et leiba teenida, võimalusi hankida studiumi lõpetamiseks ja siis siirduda parematele rohumadele. Mind ootavad juhi ülesanded, direktori või vähemalt asutuse ülema koht, kus

tuleb vaid juhtida, käskida. Ei ole ju võimalik, et sedasama suudaksid ka teised, vaid just mina ja minu orduvennad, kaasvõitlejad, kes me oma võimete-lendu ja üleolekut siis alles tunda saime, kui meid värvikandjate orduisse vastu oli võetud. Kuni tolle tähtsa sündmuseni olin pime, rahul kohaga, kus töötasin, sõbralik kaasteenijatega, kellega sama leiba sõin ja ühised muresid ja rõõmsid jagasin. Nüüd aga, kus mitmevärviline sära pealael ja terve vikerkaar rinda ehib, tõusin ma kõrgemale mitu vaksatavalisest miljööst, kuhu ei suuda enam laskuda. Ma olen nüüd palju tarkust saanud, mida igapäevases ümbruses ei taheta, ei osata ärakasutada. Minu huvid lähevad lahku kutsekaaslaste huvidest, meie ei saa üksteisest aru, sest — ma olen korporant!“

Haridus on väärtuslik varandus, mida kõi ega rooste ei hävita, mispärast tuleb hinnata igat inimest, kes selle väärtusliku varanduse omanikuks on suutnud saada. Kuid varandus muutub siis surunud kapitaliks, kui seda ei osata rakedada praktilises elus ehk rakendatakse ebaotstarbekohaselt. Hoobelda ja kelkida tarkusega ei ole küll otstarbekohane hariduse kui väärtusliku vara kasutamine, see on ebatark. Kes tunneb eneses väga palju tarkust olevat, nii et seda enam kuhugi mahutada ei suuda, sellel puudub tarkus. Nagu ütleb Seneka, et tarkuse ja teadmiste puudumise

äratundmine on alles tarkuse algus. Kirjud suled kõlbavad ja on tarvilikud välispidise koore katteks, dekoratsiooniks, milleta elunäitelaval ka läbi ei saa. Kuid peale selle nõutakse veel ka mehe tegevusi tegelikus elus.

Riigiteenistuses leidub kaunike hulki riigiteenijaid-korporante, kuid nad pole näidanud, peale mõne üksiku, et nad oleksid teovõimsamad, tublimad, küpsemad, kvalifitseeritumad, kui teised kutsekaaslased. Kas nad ehk erksamad või vaimukamad, algatusvõimelisemad on ja

selle poolest välja paistavad? Ka seda on raske leida. Riigiteenijate organisatsioonides, kus teguvõimsaid mehi vajatakse, ei leia tegelaste hulgas kusagil korporante, kes oleks abiks oma tarkusega, nõuga ja võimetega, kes oleks teenäitajateks, sihtideseadjaks. Millel põhjened siis see usk ja arvamine, et kui ma olen korporant-värvikandja, siis olen ma seega äravalitud ja ei sarnane teistele kaaskodanikele, kutsekaaslastele?

Ad loca.

Eesti raudteede kontorijõudude kutseühingu kultuur-hariduslikud ja kutseteadmiste süvendamise üritused

Mõnelt poolt on heidetud ette raudteelaste kutseorganisatsioonile nagu oleks nende ainsamaks mureks oma liikmete majandusliku ja õigusliku olukorra parandamise taotlemine ja nagu jäetaks nende poolt kõik muu, nii-kui kutseteadmiste arendamine, distsipliinitunde süvendamine jne. tähele panemata. Need etteheited ei pea paika. Muidugi on ju loomulik, et meie madalate palkade tõttu palgaküsimus ühes varustuse- ja korteriküsimusega on alati seisnud päevakorras. Et aga samal ajal raudteelaste kutseühingud on pühendanud tähelepanu ka eelpool mainitud otseselt teenistushuvidega seotud küsimusele, selleks on tõendus küllalt. Käesoleva kirjutise eesmärgiks on sellest seisukohast selgitada Eesti raudtee kontorijõudude kutseühingu tegevust.

Kuna veneaegseis kooles eesti keelt ei õpetatud, välja arvatud vallakoolid, siis loomulikult osutisid vanemate raudteelaste teadmised eesti keeles õigekeeluse seisukohalt puudulikeks. Omariikluse algpäevist peale aga meie keele arenemine sünnib lakkamatult hiiglasamaga. Et ühingu liikmed suudaks sam-

muda kaasa aja nõuetega, selleks hakkas Eesti raudteelaste kontorijõudude kutseühing korraldama eesti keele kursuseid oma liikmeile. Esialgu piirduti vormi õpetusega, hiljem asuti lauseõpetuse juure. Need kursused on alati leidnud elavat vastukaja ja neist on võtnud osa mitte ainult kontorijõudude, vaid ka teiste ühingu liikmed. Mõõdunud talvel Tallinna kolledži ruumes korraldatud eesti keele lauseõpetuse kursustest võttis osa umbes 60 kuulajat, suuremalt jaolt kontorijõudude kutseühingu liikmed. Kursused kestsid 5 kuud. Neid kavatsetakse ka veel edaspidi korraldada.

Ülikiire tempoga arenev elu on toonud esile tegureid, milledega raudteed oma tegevuses on sunnitud arvestama. Jõuvanker on järjest muutumas väga kardetavaks võistlejaks raudteele. Viimane on sunnitud ennast muutunud olude kohaselt ümberkorraldama selleks, et säilitada eluõigust. Vastavalt sellele kasvavad ka alatasa nõudmised raudteetöötajate vastu nende kutseteadmiste ja -oskuse alal. Niihästi reisijate- kui ka kaubaveo tariifid on muutunud väga keerukaiks ja nende põhjalikkude teadmist on hakatud viimasel ajal nõudma kõigilt jaamaametnikelt ja teenijalt, kelle töö kuidagi moodi on seoses raudteede kaubandusliku tegevusega. Sarnastest teenijaist kuulub kontorijõudude kutseühingusse umbes 200 inimest. Et vastava eksami sooritamist nõuti võrdlemisi lühikese aja jooksul ja et sellele valmistamine laialipaisatud (peale tariifide, mis koondatud eri raamatuisse) ametlike alimate varal mitte kerge ülesanne ei olnud, siis tekkis tungiv vajadus vastavate kursuste korraldamiseks. Kuigi see oli seotud raskustega, saadi siiski neist üle ja praegu võib konstateerida, et see oli igatepidi hästiõnnestunud üritus. Kursused kestsid Tallinnas 2 kuud ja nendest võttis osa 180 kuulajat. Loenguid pidasid Tariifi- ja kontrolltoimkonna juhataja hra K. Saar ja Ekspluatatsiooniameti administratiivajade juhataja hra M. Nurk. Väljaspool Tallinnat asuvalte teenijale võimaldati Raudteevalitsuse direktori poolt priisõidu piletid kursustele sõitmiseks.

Nagu eelpool tähendatud, need kursused õnnestusid hästi ja vajadus nende järele tundub ka provintsis. Sellepärast tehtigi katset ka Valgas panna toime loenguid. Kuulajaid kogunes seal umbes 40 ümber. Peale kursuste lõppu Tallinnas kirjastas kontorijõudude kutseühing M. Nurk'i loengud. Raamat on leidnud heakskiitmist nii teenijate kui ka administratsiooni poolt.

Kuigi raudteesajandus üldjoontes igalpool ühesugune on, erinevad siiski mitmesuguste maade raudteed üksteisest ekspluateerimise meetodite ja tehniliste seadeldiste mitmekesisuse ja täiuslikkuse poolest tunduvalt.

Kõike seda võib kõige paremini õppida tundma kohapeal. Seda silmas pidades on kontorijõudude kutseühing püüdnud iga suvel korraldada ekskursiooni välismaale. Seni on korraldatud ekskursioone Lätti, Soome ja Poola. Nende korraldamine ei ole sugugi nii kerge nagu see kõrvalseisvatele võib paista. Kuid hea tahtmise juures saadakse siiski üle raskusist ja tänu välismaade vennasorganisatsioonide lahkele kaasabile ekskursioonid harilikult õnnestuvad. Ilma liialduseta võib ütelda, et näiteks mõõdunud aastal toime pandud ekskursioon Poola jääb eluks ajaks meelde kõigile temast osavõtnuile, sest et nii väga palju nähti seal huvitavat ja õpetlikku. Kahtlemata laiendab see inimeste silmaringi ja rikastab nende teadmisi mitte ainult oma erialal, vaid ka üldse teiste maade ja rahvaste tundmises.

Ühingu tahab jätkata seda tegevust ja käesoleval aastal on käsil ekskursiooni korraldamine Rootsi ja Norra.

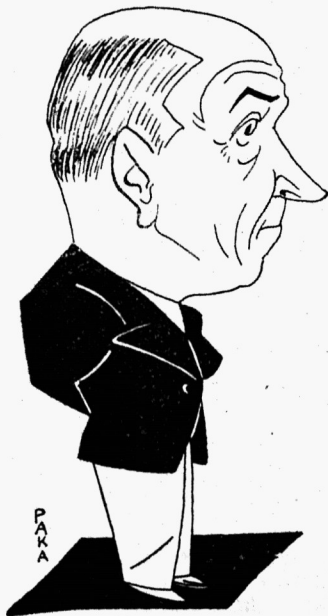
Mis puutub distsipliini- ja kohusetunde kasvatamise oma liikmetes, siis on kontorijõudude kutseühing oma tegevuses alati käinud põhimõtte järele, et teenistusehuvid ja distsipliinõuded alati ja igal juhtumil peavad eeskätt respektüüritist leidma. Need põhimõtted on ka ühingu liikmete ridades läbi löönud. Ühingu liikmed on teadlikud selles, missugused ülesanded ja kohustused on inimestel, kes ennast on rakendanud riigi ja rahva teenistusse.

Lõpuks lubatagu peatuda veel ühe tegevusala juures, kuigi see ei kuulu käesoleva kirjutise pealkirjas tähendatud ürituste hulka. See on vastastikkuse abiandmise korraldamine. On selge, et meie väikeste palkade juures ei ole võimalik koguda tagavarasid mustadeks päevadeks. Seda silmas pidades on kutsutud ellu vastastikkuse põhimõttel tegutsevad abiandmise kassad. See loob teatava kindlustusetunde teenijas ja ei jäta oma mõju avaldamata tööroomu ja meeoleolu rahu-likkuse suhtes.

Nagu eelpooltoodust näha, Eesti raudteede kontorijõudude kutseühing ei taotle ainult oma liikmete ainelise olukorra parandamist vaid teeb ka suuri pingutusi oma liikmete kultuurilise tasapinna tõstmise, kutseteadmiste arendamise, distsipliini- ja kohusetunde süvendamise suunas. Ei ole kahtlust, et see töö aitab ühingu liikmetel püsida ajanõuete kõrgusel ja edurikkalt täita neid ülesandeid, mis neile esitab igapäev ikka keerulisemaks ja nõudlikumaks muutuv raudteeteenistus.

J. T. F-i kongress

Rahvusvahelise Transporttöölise Föderatsiooni (lühendatult J. T. F.) üheksas järjekorraline kongress peetakse käesoleval aastal 18. kuni 24. augustini Kopenhaagenis, Forsamlingsbygningen, Rømergade. 1932. aastal augustis Prahast peetud kongressil otsustati küll käesoleva aasta kongress pidada Madridis, kuid vahepeal aset leidnud poliitiliste sündmuste tõttu otsustati J. T. F-i nõukogu poolt pidada kongress siiski teisel. Kongressi ajal peetakse raudteelaste, autojuhtide, tramiteenijate, meremeeste jne. erikon-

Aleksel Miller

Aastaid tagasi oli postlaste aktiivne kutsegeelanlane, praegu truu liige. Siirdus kutsegeevuse frondilt asiraalimaailma. Tegeleb vabal ajal transsententsete küsimustega: uurib spiriitismi, okultismi, jne. Kirjalikult väljendab end alati selgemalt kui kõnes.

verentsid oma erialaliste küsimuste lähemaks arutamiseks ja seisukohtade võtmiseks üldküsimusis. Nende ühtlustamine sektiioonide vahel sünnib kongressi üldkoosolekuil. Põhikirja kohaselt kongressist võivad võtta osa need ühingud, kes 1935. a. teise veerandi eest liikmemaksu on tasunud. Esindajaid võib saata: esimene 5000 liikme pealt ühe, 5000 kuni 10.000 — kaks, iga järgmise kümnetuhande pealt kuni 100.000-ni — ühe ja üle 100.000 iga 50.000 pealt ühe. Need on hääleõiguslikud saadikud. Peale nende võib veel saadikuid saata, kuid nendel ei ole sõna- ega hääleõigust kongressil. Eri konverentsidel on neil need õigused. Kongressi päevakord on järgmine:

1. Tervitused.
2. Avakõne esimehe poolt.
3. Mandaatkomisjoni valimine.
4. Kodukorra kinnitamine.
5. Tegevusaruanne 1932.—1934. a. eest.
6. Kassaaruanne 1932.—1934. a.
7. Ettepanekud.
8. Praha kongressil liikmemaksu küsimuse uurimiseks valitud komisjoni aruanne.
9. Liiklemise vahendite koordineerimise küsimus.

10. J. T. F-i asukohta äramääramine järgmiseks kolmeks aastaks.

11. Valimised: nõukokku, täidesaatvasse komiteesse; sekretäreide valimised.

12. Järgmise kongressi asukohta äramääramine.

Ettepanekuist väärivad järgmised äramärkimist.

Kuna madala valuutaga maadel on suuri raskusi liikmemaksudega (Hollandi on kullabloki maa), siis teevad belglased ettepaneku viia J. T. F-i asukoht Amsterdamist Brüsselile.

Inglased panevad ette viia läbi Rahvusvahelise Ametiühingute Liidu ja Kutsesekretariaatide põhjalik ümberorganiseerimine. Nende poolt esitatud kava kohaselt tuleks luua üksainus Rahvusvaheline tööliskäimise Keskkoh, mille otsekohesteks alajastusteks muutuksid praegused kutsesekretariaadid, nagu näiteks J. T. F-gi. Liikmemaks peaks olema üksainus ja minema otsekohe keskuse kassasse.

Soome meremeeste poolt esitatakse ettepanek, milles käsitatakse streigimurdjate küsimust. Nõutakse, et sadamatöölised ja meremeeste organisatsioonid boikoteeriks laevu, millele meeskonnad on komplekteeritud streigimurdjaist.

vaid mõni üksik kasutaja. Keskjuhatus jälle juhib siin tähelepanu asjaolule, et rohkem kasutatakse N.-Jõesuu ruume ka juuni ja augustikuudel, sest ometi on neil kuudel ilusad suvitusilmad ja on ju juunis kui ka augustis sarn. palju teenijaid puhkusele kui juulis. Suvi juunis pole N.-Jõesuus veel suur suvitushooaeg alanud, kuid meie majade lähedal olev jõe vesi on juba küllalt soe sülemiseks ja päikest külluses. On tõesti kurb, kui majad seisavad tühjad juunis ja augustis, kuid juulis ei saa kõiki soovijaid mahutada.

*

Keskjuhatus pidas teise koosoleku 14. mail. Otsustati suvilatega seoses olevaid küsimusi. Ühtlasi otsustati pöörata postivalitsuse poole palvega, et täie tööjõuga ametis olevad koristajad saaks riigitoolliste soodustused pensioni ja arstiabi alal. Vastust pole veel saadud.

Kolmas Keskjuhatus koosolek peeti 2. juunil.

Arutati läti postiteenijate vastuvõttu. Otsustati Tallinnas korraldada vastuvõtt ühiselt Tall. osakonnaga ning paluda, et külaliste Tartus peatumisel osutaks linnaga tutvunemisel kaasabi Tartu osakond.

Edasi arutati Keskjuhatuses esimehe J. Koffi vastu tõstetud kaebuse küsimust. Kuna koosoleku ajal veel sündmuse käik polnud selge, siis ei saadud esialgu konkreetset midagi teha ning otsustati esimeest igal juhul kaitsta. Edaspidi arenes ja kujunes olukord, millest ilmub järgmises numbris lähem informatsioon. Praegu olgu öeldud vaid niipalju, et J. Koffi paigutati tema enda nõusolekul Narva postkontori vanemaks ametnikuks.

Edasi arutati Viljandi osakonna esimehe hra Sootsi atesteerimise küsimust.

Postiteenijate k-ü. Keskjuhatuses tegevusest

Kogu kevadine hooaeg möödus suvilate korralduse tähe all.

Elvasse osteti maja, Pikk t. nr. 35/37. Maja valitseb ning annab ruume välja kutseühingu Tartu osakond. Ostetud maja sisustati mööbliga ja muu tarvetega võrdlemisi täielikult. Kuna aga ostetud majas on vähe ruume, siis ei saa kõiki soovijaid rahuldada.

N.-Jõesuus värviti aed, hoov seati kor-

da, võeti üles kannud, tehti istepingid ja tennisplats ning istutati lilli. Ka majade tehti mõni väiksem parandus.

Ka Haapsalu majale tehti mõningad väikesed parandused.

Juuli kuus on N.-Jõesuu kui ka Haapsalu ruumid täis. Haapsalu maja on ka augustis täis, kuid N.-Jõesuus on augustis veel vabu tube. Juunis oli Haapsalu peaaegu täis, kuid N.-Jõesuus oli juunis

Raadiomehe suviunelm

Ülevas meeleolus sammus raadiotelegrafist Emm Põllulapp oma töökoha poole. Oli harukordselt ilus, päikesepaisteline ja soe juunihommik. Puiestee hügelkastanite lehtedel pärlendas veel piisku varahommikusest vihmagaarast. Heledais rõvuis noored tüdrukud — müüjannad, masinakirjutajannad, kantsleipreilid — tõttasid lõbusalt radistades ja naerdes tööle. — Kõikjal värske rohelus ja rõõmus meeleolu.

Põllulapp oli öösel harvajuhtuvalt hästi maganud. Võib-olla sellest ja ilusast suvehommikust tingituna tundis südames ja mujal ihulügendes imelikku kergust, millist polnud kogendud enam kaua. Tahtmatult sigis näole müte ning meelde mõte: elu on siiski pagana ilus! Pühis kergemeelselt tütarlastele otsa, pilgutasi silmi. Samas meenus, et oli ometi noor naise mees, kellele sellased üleannetused pole lubatud ja kohmetunult suunis pilgu puiestee kruusale.

Jõudnud teenistuskohata, vabastas aparraadiid kateist, tegi ettevalmistusi eelseisvaks tööks. Viistas lauhkest: „Üks lahti tee, ju kevad käes.“ Ent pannud pähe telefonid ja häälestanud aparraadi, kustus vile, kadus huulilt seni püsinud naeratus ja hall kahvatusvari libises üle mehe müidu päikesepruuni näo. „Kurad, tänä läheb kibedaks,“ sosistas vastasistuvale võtmeametnikule. „Juba hommikul vara tugevad õhulahendused sees, mis saab küll päeval!“ Ohkas.

„Mis parata,“ pomises ametvend vastu-seks, „pigista aga lõuapärad kokku ja kuku tööle.“

Loodi side vastasastutusega ja anti nõusolek telegramide vastuvõtuks. Põllulapp surus telefonid tihedalt kõrvadele ning alustas vastuvõttu. Tugevad õhulahendused segasid tunduvalt tööd, ähvardades saatejaama tooni koguni kinni patta. Nõudis suurt pingutust ja tähelepanu, et mitte teha vigu.

Nüü möödus paar tundi võrdlemisi rahulikult, kui mitte arvestada aegajalt Põllulapi suust kostvaid vandesõnu. Ent aja lähenedes keskpäevale muutusid vastuvõtutingimused üha raskemaks ja raskemaks.

Näost punane, higipüüsad lükkimas laubal, nägi Põllulapp halletsemisväärsen, kui kraavitööline tükitööl. Kuni viskas äkki telefonid kolahdades lauale ja röögatas võtmeametnikule:

„Ei, kurat... ära tapab... stoppa, löö läbi ja ütle, et annaks kaks korda sõna. Pärnis ogaraks teevad need raginad, kõrvad huugavad ja undavad, vaevalt suudan veel pidada tooni.“

Juba maikuu võtsin oma õhtupalvesse lause, et keegi leiutaks aparraadi, mis oleks tunduvalt atmosfääriliste õhulahenduste vastu. Pahun nüü südamest, et olen pärnis kindel — kord leiutatakse sellane rüst. Kuid kõik võtab ju aega, peab veel

kannatama.“ Nüü rääkis Põllulapp ning pühkis otsmikult higi. —

Süis, pisut enne tööaja lõppu kutsuti Põllulapp kontoriülema juurde. Tõusis paha aimates toolilt ja sammus pikast istumisest tuumaks muutunud jalgel kõhudes kontoriülema kabinetis. Ülema ilme ei ennustanud head. Vaatas Põllulapile viivu tõsiselt otsa ja lausus süis: „Põllulapp, olete eile jälle ühe telegrammi ära moonutanud, olete kirjutanud ühe tähe valesti?“ Jäi ootavalt ametnikule otsa vaatama.

„Võib-olla, härra ülem, ent kui oled kuulunud pidevalt kaheksa tundi, süis... pealegi meie aparatuuri...“

„Jätke aparatuur rahule,“ katkestati Põllulapi kaitsekõne. „Mulle näib, et olete hooletu omas töös, noormees. Tarvis rohkem pingutada, rohkem süveneda töösse, rohkem hoolt, rohkem muret, ei süis tehta vigu, kuulete. Siin Teile vali kirjalik noomitus, kirjutage alla.“

Põllulapp sammus kui unes kodu poole. Ehkki ilm oli sama ilus, soe ja päikesepaisteline kui hommikulgi, ei märganud ta seda enam. Kõrvus ragises, kohises, vilistas. Sammused tuumana, hajameelsena läbi tänavate, pörkas kokku inimestega, vabandas ja tuikus edasi.

„Mis on juhtunud, miks oled nüü tusanee?“ julges naine kodus küsitella.

„Ära päri, kurat...“ käratas mees vihaselt vastuseks ja süülistas põrandale, mida ta müidu tavaliselt kunagi ei teinud.

„Miks kõneled minuga sarnases toonis,

Kontori ülem kui ka abi olid atesteerinud Sootsi üldiselt nõrgalt. Soots leidis selle ebaõiglase olevat, mis tingitud sellest, et ta teenijate esindajana teenijate huvides midagi nõudes on sattunud ülemusega vastollu. Selgitades Postelisi olukorda, saadeti revident kohale, kes mõõtmise kaudu jõudis veendele, et Sootsi töö ei ole nõrk. Posteli ettekirjutusel Sootsi atest. töövõime osas parandati mõõtmiste tulemuste kohaselt rahuldava-

vaks, kuid hoolsus ja kohusetunne jäeti endiselt nõrgaks.

Selle sündmuse tagajärjel lahkus Viljandi osak. juhatus ametist ja kandidaadid ei nõustunud juhatusse tulema, kuna kardeti saada Sootsi saatuse osaliseks. Osakond oli lagunemas. Kutsuti kokku erakorraline peakoosolek. Käis kohal Keskujuhatuses esindajana hra Tops. Moodustati uus juhatus ja sedapuhku saadi kriisist üle. Sekretariaat.

postk., arvates 1. juunist 1935. a. Lukas, Aleksander, van. post. Orissaare ptk. — montööriks palgaga Kr. 62 koos Kuidavaste ptk., arvates 1. juunist 1935. a. teenistuse huvides.

Paigutatakse ümber:

Hanso, Elmar, meh. kand. Pärnumaa t. t. v. — meh. kand. Tall. peatelegr. k., arvates 23. maist 1935. a. teenistuse huvides. Lõuna, Karl, meh. kand. Viljandimaa t. t. v. — meh. kand. Tartumaa t. t. v., asukoht Tartus, arvates 29. maist 1935. a. teenistuse huvides. Ehaste, Anna, 3. j. ametn. Võru ptk. — 3. j. ametn. Tall. peapostk., arvates 5. juunist 1935. a. omal palvel ja kulul. Kivimäe, Johan, noor. post. Tall. peapostk. — noor. post. Mõisaküla ptk., arvates 6. juunist 1935. a., teenistuse huvides. Vender, Kristof, noor. post. Rakvere ptk. — noor. post. Jõhvi ptk., arvates 11. juunist 1935. a. teenistuse huvides ja enda nõusolekul.

Kõrgendatakse ameti-järgus:

Vatsel, Karl, 1-a j. ametn. Tall. peapostk. — van. ametnikuks, arvates 1. juunist 1935. a.

Kinnitatakse ameti-järgus:

Tohv, Paul, ülema aj. kt. Kohtla-Järve 4. kl. ptk. — ülema aj. arvates 1. juulist 1935. a. Sarapuu, Meinhard, ülema aj. kt. Mäetaguse 5. kl. ptk. ülema aj. arvates 1. juulist 1935. a. Lauren, Voldemar, 2. j. meh. aj. kt. Räpina ptk. — 2 j. mehaanikuks, arvates 1. juulist 1935. a.

Vallandatakse ametist:

Forstmann, Kristjan, 1-b j. ametn. Petseri ptk., arvates 1. juunist 1935. a. Riigiteen. seaduse § 39 p. 4. lit. b põhjal, parandamata haiguse tõttu.

Ülevaade Raudteelaste Keskühingu tegevusest.

1. Raudteelaste Keskühingu juhatuse koosseis kujunes käesoleval aastal järgmiseks: esimees — Joosep Rukki, abiesimees — Jaan Schaurup, sekretär — Ernst Peterson, abiesekretär — Harry Titma, laekur — Viktor Rutnik, abilaekur — Jaan Anton. Ametita liikmeiks jäid: August Silber, Arved Saul, Eduard Muna, Eduard Sopp, Voldemar Ratnik ja Georg Laisk.

2. Nagu eelmises „Side“ numbris teatatud, esitas Keskühing Raudteevalitsuse Ehitusameti juhatajale kongressil vastu võetud otsuse, paludes astuda selleks isamme, et Ehitusameti ametmeestele antaks välja tööriided. Nüüd teatas Ehitusameti juhataja, et Keskühingu kirjas nimetatud varustuse andmise küsimuse võetakse kaalumisele riidevarustuse määramise ja muutmise korral.

3. Puhkuse asjus esitas Keskühing märkikirja Ehitusameti, Eksploatatsioonijä ja Veoameti juhatajale, paludes neid vastu tulla kongressil avaldatud soovile ja võimaldada nende ametkonnades teenijale puhkust täielikult neil määradel, mis on ette nähtud „Riigiteenistuse seaduses“.

Seepeale vastas Ehitusameti juhataja, et teenijaile puhkuse võimaldamiseks ei olevat lubatud krediiti, mispärast on ka puhkuse andmine raskendatud. Puhkust antakse seda mööda, kuidas võimaldab olukord.

Postiametkonna teenistuslikke teateid

Muudatusi personali alalt

Nimetatakse ametisse:

Pranno, Artur, meh. õpil. Tallinna tel. võrgus, — meh. kand. Kr. 49 kuus Tall. tel. v., arvates 1. maist 1935. a. Rebane, Kaspar, meh. õpil. Tall. tel. v., — meh. kand. Kr. 49 kuus Tall. telef. v., arvates 1. maist 1935. a. Rõngelep, Konrad, meh. õpil. Tartu tel. võrg., — meh. kand. Kr. 48 kuus Tartu tel. v., arvates 1. maist 1935. a. Hanso, Elmar, meh. õpil. Pärnumaa t. t. v., — meh. kand. Kr. 48 kuus Pärnumaa t. t. v., arvates 1. maist 1935. a. Lõuna, Karl, meh. õpil. Viljandimaa t. t. v., — meh. kand. Kr. 48 kuus Viljandimaa t. t. v., arvates 1. maist 1935. a. Vilnit, Vsevolod, meh. õpil. Tall. tel. v., — meh. kand. Kr. 49 kuus Tall. tel. v., arvates 21. maist 1935. a. Kuulmann, Elmar, öövahiiks - vabateen. Tall. Välispakkide postk., arvates 23. maist 1935. a.

Kõrgendatakse ameti-järgus:

Soo, Eduard, 1. j. ametn. Postivalitsuses — van. ametnikuks, arvates 16. maist 1935. a. Vahter, Aleksander, 4. j. ametn. Pärnu postkontoris — 3. j. ametnikuks, arvates 16. maist 1935. a.

Kinnitatakse ameti-järgus:

Pull, Herman, 2. j. meh. aj. kt. Tall. Peatelegraafi k. — 2. j. meh. arvates 1. juunist 1935. a. Brauwerk, Viktor, 1. j. meh. aj. kt. Tartumaa t. t. võrk — 1. j. meh., arvates 1. juunist 1935. a. Sool, Hugo, ülema abi aj. kt. Keila 3. kl. ptk. — ülema abiks, arvates 1. juunist 1935. a.

Määratakse uue ameti-peale:

Tuud, Oskar, öövaht Tall. Välispakkide ptk. — noor. post. Tall. peapostkontori, arvates 24. maist 1935. a. Roosmann, Mälk, noor. post. Tall. peapostk. — 4. j. ametn.-vabateen. Tall. peapostk., arvates 21. maist 1935. a.

Paigutatakse ümber:

Heinmets, Ferdinand, ins. aj. kt. Tall. tel. v. — ins. aj. kt. Postival., arvates 16. maist 1935. a. teenistuse huvides. Tõlpus, Ida, 3. j. ametn. Rakvere ptk. — 3. j. ametn. Tartu ptk., arvates 16. maist 1935. a. omal palvel ja kulul. Prants, Salme, 4. j. ametn. Võru ptk. — 4. j. ametn. Kopli ptk., arvates 26. maist 1935. a. omal palvel ja kulul. Kendra, Josephine, 1-b j. ametn. Tall. peatelegr. k. — 1-b j. am. Võru ptk., arvates 27. maist 1935. a. omal palvel ja kulul.

Kõrgendatakse palka:

Tilk, Nora, ametn. kand. Valga ptk. Kr. 57 arvates 1. juunist 1935. a.

Nimetatakse ametisse:

Tagaküla, Timofei, üleajateen. piirivalves., — noor. post. Tall. peapostk., arvates 1. juunist 1935. a. Tilk, Nora, am. kand. Valga ptk. — 4. j. am. vabateen. Võru ptk., arvates 2. juunist 1935. a. teenistuse huvides. Kann, Voldemar, üleajateen. kaitseväes — noor. post. Tall. peapostk., arvates 8. juunist 1935. a. Kuusi, August, agent. juh. Aegna p. ag. — noor. post. Tall. peapostk., arvates 11. juunist 1935. a. Mits, Heino, end. meh. Tartu tel. v. — 2. j. meh. Tartu tel. v., arvates 11. juunist 1935. a. Ott, Erich, üleajateen. kaitseväes — posti pealelaadijaks Tall. peapostk., arvates 13. juunist 1935. a. Väljaots, Feliks, üleajateen. kaitseväes — noor. post. Tall. peapostk., arvates 14. juunist 1935. a.

Nimetatakse p.-t.-t. mehaaniku kandidaatideks:

Topson, Richard, meh. õpil. Võrumaa t. t. v. — meh. kand. Kr. 48 kuus Võrumaa t. t. v., arvates 6. maist 1935. a. Seidenberg, August, meh. õpil. Virumaa t. t. v. — meh. kand. Kr. 48 kuus Virumaa t. t. v., arvates 6. maist 1935. a.

Määratakse uue ameti-peale:

Tõnisson, Georg, posti pealelaadija Tall. peapostk. — noor. post. Tall. peapostk.

olen mina siis milleski süüdi?“ hirmus naine.

„Andesta, kuid...“ Põllulapp tundis pünlikkust oma äsjase ägeduse üle. Istus diivanile naise kõrval, võttis selle käed ja seletas: „Vaata, lapsuke, ma pole kolmel aastal saanud suvekuudel puhkust. Olen päev päeva kõrval, kaasaarvatud pühapäevad, vihtunud seda töökest. Suvel on meie tööd eriti raske, kuna segavad atmosfäärilised õhulahendused. See kõik teeb närviliseks. Ja kui mõtlen, et samal ajal tuhanded teised inimesed lebavad kusagil puhtal rannaliival või jõekaldal õngevarre otsas, siis... Noh, hüva — ja ükskord novembris, detsembris või jaanuaris, kui närvid ja tervis jõudnud suvisest tööpingutusest juba enam-vähem kosuda, kus heade töötõngimuste tõttu ei tunnugi enam erilist vajadust puhkuse järgi (ma ei taha ütelda, et ta päriselt ära ei kulaks), siis, olge lahked — võite minna puhkusele! Ja kui kõigele lisaks veel iga tühise vea pärast sajab kirjalikke noomitusi...“

Naise hoolitsevate ja lohutavate sõnade tagajärjel paranes pisut Põllulapi tuju ja rahunesid närvid. Lõunatas ja heitis ohtes diivanile. Suikus rahutusse unne. Nägi unes, et lamas Narva-Jõesuu puhtal liival, pea kohal sinine taevast, mõnusat soojust puistava päikesekettaga, selja taga kohavad männid ja ees kergeltlaine-tav avar meri, valendavate süstadega, otsekui laiati pillatud luikede kari...

Sos.

Liiduametnike teenistusoludest Šveitsis

Teenistusvahekorra tekkimine: Ametnike tähtsamad õigused ja kohustused.

Samuti kui teiste maade riigiteenistuse seadused, ei määra ka Šveitsi liiduametnike teenistusseadus ametniku mõistet materjaalselt, sisuliselt, vaid lepitab vormalse määriteluga. Liiduametnik selle vormalse määritelu järgi on isik, kes ametnikuna teenistusse valitud liidunõukogu, mõne sellele alluva asutuse või kohtu poolt. Ametkohtade nimekirja (koosseisu), milliste kandjad on ametnikud, määrab liidunõukogu ja kinnitab liidukogu (parlament).

Ametnikuks on valitav iga šveitsi kodanik, kelle õigused kitsendamata ja omab laitmatu reputatsiooni. Liidunõukogu võib lubada erandina ametisse valida ka võõrriigi kodanikke.

Vakantsed ametikohad tulevad enne valimist avalikult välja kuulutada. Ei anna avalik väljakuulutamise rahuldavaid tulemusi, võib valimist toimetav asutus koha uuesti välja kuulutada või selle täita ka ametisse kutsumise teel. Liidunõukogu määrab ära ametid, milliseid võidakse täita ilma avaliku väljakuulutamiseta.

Valimine võidakse teha sõltuvaks teatavatest tingimustest, eriti vanadusest, tervislikust seisukorrast, eelharidusest, sõjaväelisest auastmest, eksami või katseaja tagajärgedest. Tingimused, millised on nõutavad üksikute ametikohtade täitmisel, määrab kindlaks liidunõukogu, väljaarvatud kohad kohtuametkonnas, kus valimistingimused määrab see kohtuasutus ise, kellele kuulub valimisõigus.

Ametnike valimise õigus kuulub liidunõukogule, kes seda aga ka alluvatele asutustele edasi anda võib. Kohtuametkonna ametnikud valivad kohtu ise. Samuti valivad liiduraudteede ametnikud nende raudteede organisatsiooni-seadustes ettenähtud organid.

Ametnikud valitakse reeglil põhjal ametisse kolmeks aastaks. Erandina võib valimine sündida sellekohaste seaduste põhjal ka pikemaks ajaks. Kuigi seega šveitsi ametnikkonna suur mass iga kolme aasta järgi ümbervalimisele kuulub, on tegelik praktiline olukord kujunenud niisuguseks, et tagasivalimine on kindlustatud kõigile neile, kes oma kohuseid korralikult täitnud.

Ametnik on kohustatud elama temale määratud ameti asukohas, erandil on siiski lubatud, kui sellega ei kahjustata teenistushuviseid.

Ametnikku võidakse kasutada ka teisteks ülesanneteks, mis ei kuulu selle ametikoha ülesannete hulka, millele valimine sündis, kui need vastavad tema kutseharidusele ja ettevalmistusele ja kui teenistuse huvid seda nõuavad.

Ametikõrgenduseks loetakse ametniku valimine ametikohale, mis kuulub kõrgemasse palgaklassi, kui senine ametikoht. Ametikõrgenduse saamine võidakse teha sõltuvaks sellekohase eksami tagajärgedest.

Ametnikele on kindlustatud ühinemisõigus liidu põhiseaduses ettenähtud raamides. Siiski on ametnikele keelatud kuuluda ühingutesse, mis näevad ette ametnike streigi või midu on oma eesmärkides või viimaste taotlemise abinõudes seadusevastased või riiklikule julgeolekule hädaohlikud. Selle määruse kohaldamise õigus kuulub liidunõukogu (valitsuse) ainukompetentsi.

Leitused, mis ametnikud teevad teenistusliku tegevuse juures või sellega seoses, kuuluvad riigile, kui: a) leitumine kuulub ametniku tegevuse või ülesannete hulka; b) leitutis on ametlike katsetuste tagajärjeks; c) leitutis on tähtis riigikaitse mõttes ja d) ametniku valimise juures on selline tingimus üles seatud.

Omab leitutis suure majandusliku või sõjaväelise tähtsuse, on ametnikul õigus erilise ja vastava tasu saamiseks. Pole ametnikul õigust eritasa saamiseks, võib ta teatud vaevatasu saada ametikoha vabariigimise järgi.

Ametnik on kohustatud isiklikult oma teenistuskohuseid täitma ja terve oma tööjõu selleks tarvitama. Samuti on ametnikud kohustatud ka ilma erilise korralduseta teenistuskohuste täitmisel üksteist aitama ja asendama. Nagu juba eelpool tähendatud, ei tohi ametnikud kuuluda ühingutesse, mis ette näevad ametnike streigi võimaluse; samuti on ametnikel keelatud streikimine, kui ka teiste streigile õhutamise. Ühingu ja liidud ei tohi ametnikke streigist osavõtmisest keeldumise pärast ei oma liikmeks konnast välja heita ega ka neile majanduslikke kahjusid sünnitada. Neile keeludele vastukäivad ühingute põhikirjade eeskirjad ja korraldused on tühiised.

Ametnik on kohustatud nii teenistuses kui ka väljaspool seda käituma lugupidamisega ja usalduse vääriliselt, mida nõuab tema ametlik seisukoht, samuti nii ülemuse, kaasteenijate, alluvate kui ka publikuga läbikäimises viisakalt ja taktikohaselt talitama.

Ülemuse poolt antud teenistuslikud käskud on ametnik kohustatud täitma parima arusaamise ja oskuse kohaselt. Ülemus kannab vastutust tema poolt antud käskude eest. Järelikult pole ametnikul tarvis hakata kaaluma, kas käsk on seadusepärane, nagu seda nõuab meie Riigiteenist. sead. § 26.

Ametnikele on keelatud endale või teistele nõuda, vastu võtta või lasta lubada kingitusi või muid hüvesid, kui see sünnib tema ametliku seisukoha tõttu. Teenistuskohustuse rikkumiseks loetakse ka see, kui keegi kolmas isik ametniku teadmisel ja tahtel kingitusi või muid hüvesid nõuab, vastu võtab või endale lubada laseb.

Teenistuskohuste rikkumine ja selle tagajärjed.

Ametnik vastutab kõigi kahjude eest, mis ta riigile tahtlikult või ettevaatamatult oma teenistuskohuseid rikkudes sünnitab. Vastutab sealjuures sellekohaste seaduseeskirjade põhjal riik kolmandate isikute ees, on tal regressiõigus ametniku vastu — ka pärast teenistusvahekorra lõppemist.

Rikub ametnik tahtlikult või ettevaatamatult oma teenistuskohuseid, karistatakse teda distsiplinaarkorras sõltumata nii varandusõiguslikust kui kriminaalsest vastutusest.

Distsiplinaarkaristused on järgmised: 1) märkus, 2) rahatravy kuni sada franki; 3) sõidusoodustuste äravõtmine; 4) ajutine ametist kõrvaldamine palga vähendamise või hoopis äravõtmisega; 5) karistusena ümberpaigutamine või alama ametastmele paigutamine kas sama suure või vähema palgaga ja tarbekorral ümberpaigutuskulude vähendamise või hoopis ärajätmisega; 6) palgavähendamine; 7) järjekordse palgakõrgenduse vähendamine või hoopis ärajätmine; 8)

ajutisse teenistusvahekorda asetamine ja 9) teenistusest tagandamine. Teistsuguste distsiplinaarkaristuste tarvitamine on keelatud. Erakordsetel juhtudel võidakse vaid mitu distsiplinaarkaristust ühendada.

Ajutisse teenistusvahekorda asetamine ja teenistusest tagandamine võivad karistustena määratud saada vaid raskete ja korduvate teenistuskohuste rikkumiste eest.

Distsiplinaarkaristuse määramise eel peab käima sellekohane juurdlus. Ametnikule tuleb tema vastu tõstetud süüdistus teatavaks teha ja talle võimaldada tutvuda aktidega, millele distsiplinaarkaristuse määramise otsus peab toetuma. Samuti tuleb talle anda küllaldaselt võimalusi oma seletuste andmiseks, juurdluse täiendamiseks ja enda kaitsmiseks — teatavatel juhtudel ka kaitsja kaudu.

On distsiplinaarkaristuse määramisest möödunud üle viie aasta, ei võeta seda karistust uue karistuse määramisel enam arvesse.

Karistus tuleb teatavaks teha kirjalikult ja motiveeritult; märkus — ka suuliselt.

Puhkekodu kasutajaile Elvas

Postiteenijate Kutseühingu puhkekodu Elvas, mis asub väga sobivas kohas, kuiva männimetsa sees, raudteejaamast parajaks kauguses ja supeljärve lähedal, ei ole niivõrd ruumikas, et ta suudaks kaesoleval suvel kõikide postiteenijate soove rahuldada, kõiki külalislahkelt vastu võtta, kes soovivad tänavaaastal puhkust seal veeta. Kodu ruumide arv piirdub vaid seitsme toa, kolme kinnise rõduga ja tarvilikkude kõrvalruumidega. Krunt, millel kodu asub, on küllalt avar ja kaetud männimetsaga, kus leidub piiramata võimalusi mängimiseks, lebaskelemiseks pehmel ja kuival samblal, võrkkiiukudel lamamiseks ja ka väikesel noorte kuuskedega varjatud peidukohti, mida vajavad lapsed peitemänguks ehk erakud omaette mõtisklemiseks. Ühesõnaga — kodu asukoht, kodu ümbritsev loodus peaks suutma rahuldada maitseid ja nõudmisi, mis kodu külaliste, kasutajate, poolt üles kerkivad. See on kodu positiivne külg. Kuid kodu negatiivseks küljeks on see, et ta ei suuda praegu rohkem külalastajaid vastu võtta iga kuu, kui kaheksa leibkonda, mis oleks kokku kolme suvekuu jooksul 24 leibkonda, ja sedagi ainult teatud tingimustel.

Kutseühisuse Tartu osakond, keda keskujuhatus volitas Elva puhkekodu ruume korraldama ja soovijatele kasutamiseks tarvitada andma, tahab kõigile soovijatele vastu tulla, kõiki soovijaid rahuldada. Kuna aga ruumide vähesus suurt muret tekitab, siis katsugem oma nõudmistest olla võimalikult tagasihoidlikumad ja leplikkused, omavahelises läbisaamises ja üksteisesse suhtumises — võimalikult suurmeelsed, sobivad ja sõbralikud. Sest meie kooselamine puhkekodus kestab ainult lühike hetk, üks kuu, mille kestes ei tohiks tekkida arusaamatusi, küll aga sõprussidemeid kaasteenijate ja nende perekondade vahel.

Eelmised aastad ja ka käesoleval aastal esitatud soovialdused näitavad, et Elvas asuva kutseühisuse puhkekodu järele on nõudmine väga suur. Sellepärast loodame, et meil korda läheb puhkekodu laiendada lähemal ajal, mis võimaldaks edaspidi täies ulatuses rahuldada üldsuse nõudeid.

H. —ik.

Töölise elatismiinumum

Töölise elatismiinumumist on huvitav artikkel „Töö ja Tervise“ juunikuu numbris E. Töölisühingute Kesklidu abiesimehe A. Offenbachi sulest. Nimelt on hiljuti E. Töölisühingute Kesklidu vastav toimkond koos asjatundjatega koostanud elatismiinumumi kava 3. liikmelise perekonna kohta. Kuna ka riigiteenijad ja -töölised oma enamuses saavad palka alla elatismiinumumi, siis ei ole huvitusest peatuda nimetatud kava juures siinkohal lähemalt.

Umbes 1925. aastal koostati esimene elatismiinumumi kava 3. liikmelisele perekonnale — isa, ema ja laps — Kr. 120 suuruses kuus. Selle kava järele oli toiduks ettenähtud 52,42 kr., korter-kütevalgustus 21,19 kr., riietus 32,47 kr. ja muud kulud 13,86 kr. See kava esitati ka tööandjatele, kuid jäeti nende poolt tähelepanemata. 1928. a. koostas Töölisühingute Kesklit elatismiinumumi kava Kr. 138,92 peale kuus. Siin oli toitluse osa 51,92 kr., korter-küte-valgustus 26,70 kr., riietus 34,95 kr. ja muud kulud 25,35 kr.

Kuna 1925. a. alates on elumaksumus langenud tervelt 20 punkti või 18,7%, siis on Eesti Töölisühingute Kesklit koostanud nüüd uue kava. Kui võtta aluseks esimene elatismiinumum — Kr. 120. — siis peaks praegune olema Kr. 97,56. Vastav toimkond ühes asjatundjatega vähendas seda normi veelgi 8 krooni võrra, viies elatismiinumumi Kr. 89,37 peale kuus. See elatismiinumum ei ole kuigi suur, on koostatud äärmiselt kokkuvõttevult ja võib isegi öelda, et teatud paustamine on tehtud riietuse osas.

Elutarbed on jagatud nelja rühma:

toitlus . . .	Kr. 44,78,	üldsummast	50,1%
kort., valg., küte „	18,80,	„	21%
riietus . . . „	16,05,	„	17,9%
mitmesugused „	9,74,	„	11%
Kokku kuus Kr.	89,37,		100%

See norm on nähtud ette kolmeliikmelise perekonna ülalpidamiseks (isa, ema ja laps 10—15 aastani).

Toitluse alal on koostatud vastavate asjatundjate abil eriline tabel, mis on standard-tabeliks töölisperekonna elus. Tänapäeval soovitatakse küll üleminekut rohkem aedviljadele, kuid tabeli koostajad on siiski arvestanud ka seni harjumuseks saanud toitude valikut.

Korteri üür on arvestatud kuus Kr. 15, kusjuures korter on mõeldud ühe toa ja köögiga. Kütte peale on võetud 3 sülga puid aastas Kr. 27 ja valgustuseks Kr. 1,50 kuus. Seega peaks kuus kulumaa:

üür	Kr. 15.—
küte, valgustus	„ 3,80

Kokku Kr. 18,80

Riietus on võetud piiratult ja on arvestatud kahe aasta peale järgmiselt:

1 ülikond mehele	Kr. 60
3 kleiti naisele	„ 45
lapse riided	„ 30
aluspesud	„ 30
3 paari saapaid	„ 35
3 palitut	„ 125
muud esemed, tööriided	„ 60

Kokku: Kr. 385

Seega kuus riietuse kulu Kr. 16,05.

Mitmesuguste muude kulude all on arvestatud sauna, sõitude, posti, hariduse (kooliraamatud, ajalehed jne.), tubaka, kino, teatri ja muud väljaminekut Kr. 9,74 ulatuses, mis teeb välja 11 protsenti üldsummast.

See elatismiinumum on töötatud välja Tallinna jaoks, kuna provintsis võib see näidata vähesed kõikumised. On kohti, kus korterikulud on vähemad, samuti ka toidukulud võivad väheneda. Riietuse % on kõrgem harilikust välismaade %, kuid see on tingitud sellest, et meie riidehinnad on võrreldes teiste maadega kõrged.

Ületunnitööst raudtee liinitöödel

Väga sagedasti tuleb liinitöölise poolt tööliskoostajatele kaebusi, et ületunnitööde eest ei maksetavat neile lisatasu, vaid ületundidena tehtud aeg antavat järgneval tööpäeval tagasi, töötades sellevõrra vähem arv tunde päevas. On ilmsiks tulnud juhuseid, kus teemeister ei anna isegi „aega tagasi“, (rongiõnnetusel vigastatud tee parandamisel) põhjendades, et õnnetusjuhtumil tehtud ületunnitööd ei kuulu tasumaksmisele ega saa nende eest ka „aega tagasi“.

Kuna nimetatud küsimus puudutab umbes 2000 raudtee liinitöölisi, siis ei ole üleüldine kui siinkohal selgitada vastavaid töökaitse eeskirju nimetatud küsimuse suhtes.

Ületunnitööd käsitleb „Tööstusliikluse kaitse töötajate seadus“, mis maksev ka liinitöölise kohta. Teemeistrid ja tööhäma vanemad, kui tööd juhatajad ja järelevalvajad, ei kuulu nimet. seaduse alla.

Nimetatud seaduse § 7 järele loetakse ületunnitööks töö, mis tööline teeb ööpäeva jooksul peale normaaltööpäeva maksimaalset ulatust.

Normaalseks tööajaks käesoleva seaduse mõttes loetakse 8 tundi ööpäeva jooksul ehk 48 tundi nädalas. Kui aga ühel päeval nädala jooksul töötatakse rohkem ja teisel vähem, siis ei tohi nor-

maal-tööpäeva pikkus ületada 9 tundi, kusjuures töötundide arv ei või ületada 48 tundi nädalas.

Nii siis võib nõuda töölislalt töötegemist tarviduse korral ööpäeva jooksul kuni 9 tundi, mis ei kuulu ületunnitööde nimetuse alla, kuid mõnel järgneval tööpäeval peab selle eest töötama vähem (7 tundi päevas), et mitte ületada 48 tundi töönädalat. Kõik tööd aga, mille kestvus päeva jooksul üle 9 tunni ehk üle 48 t. nädalas, on ületunnitööd.

Ühe ööpäeva jooksul on keelatud teha ületunnitööd üle kahe tunni, välja arvatud tööd, mis on tehtud töölisele sundlikuks (töö õnnetusjuhtumel; töö, mis tehakse õnnetuste ärahoidmiseks jne.).

Eelpoolnimetatud seaduse § 13, mis käsitleb ületunnitööde eest tasumaksust, ütleb et ületunnitööde eest tuleb maksta vähemalt 50% rohkem. Kuutöölisele arvatakse normaalseks tunnitasuks kuupalk jagatult kahesajaga, aastatöölisele — aastapalk jagatult kahe tuhande neljasajaga. Ületunnitööde eest makstud tasu kantakse töölise palgaramatusse eraldi.

Veel lähemalt, seda eriti raudtee liinitöölise suhtes, käsitleb ületunde ja nende eest tasumaksust Vabariigi Valitsuse määrus riigi raudteede töölise palkade kohta. Nimetatud määruse § 11 ütleb, et

õnnetusjuhtudel ja muudel tarvilikkudel korradel on töölised kohustatud tööd jätkama ka üle 8 tunni, kui ka töötama pühapäevadel ja pühadel. Ületunnitööde tegemiseks on tarvilik raudteevalitsuse igakordne nõusolek, väljaarvatud õnnetusjuhud, kus ületunnitööde tegemist võib korraldada teemeister oma vastutuseal. Aripaevale üle kindlaksmääratud tööaja tehtud tunnid ja kõik töötunnid pühapäevadel ja pühadel loetakse ületunnitöödeks ning tasutakse esimesed kaks tundi poolteistkordselt ja järgmised tunnid kahekordselt.

Kuna eelpoolnimetatud Vabariigi Valitsuse määruse § 10 järgi tööpäevaks raudtee ehitus- ja välistöödel loetakse 8 tundi ööpäeva kohta, laupäeviti 7 tundi, siis tuleb kõiki üle nimetatud aja tehtud tunde lugeda ületunnitöödeks.

Mingisugust „aja tagasiandmist“ ületunnitööde eest seadus ei näe ette, vaid nende tundide eest tuleb maksta lisatasu.

Euroopa esimene aadressraamat

Kui Viini pärast türklaste ründamist Leopold I valitsuse ajal hakkas kasvama, omades juba üle 100.000 elaniku, ei olnud enam võimalik leida otsitavat isikut, küsides teistelt linnaelanikelt. Tarviduse korral küsiti kirjakandjailt ja nende andmed olid ka väga vajalikud, sest et sel ajal polnud Viinis ei aadressbürood ega elanike politseilist registreerimist. Siis Viini kirjakandja Johan Jordan koostas esmakordselt aadressraamatu, mille uue aasta päeval 1701 õnnesoovidega hinnata jagas oma klientidele. Selles raamatukeses oli toodud kõik Viini majad, nende omanikud ja elanikud, võõrastemajad ja öömajad. Lisas oli postisõidukite mineku ja tuleku tunniplaan. Nii oli see siis praktiline teatmik nii viinlastele kui ka võõrastele ja sellepärast on arusaadav, et raamatu saajad meeeldi andsid selle toojale jootraha. Siiski sel kujul see raamat ilmus ainult ühe korra, millest on järele veel 2 eksemplari — üks Viini linna, teine ülikooli raamatukogus.

Selle esimese aadressraamatu areng sündis järgnevalt kahes sihis. Algu oli see raamat kui õnnesoovi ese mõeldud, peamiselt uueaasta jootraha saamiseks. Raamatus oli kalender, postitaksid tabel, naljajutukesi ja ka kuulutusi. Nii-sugusena väljaanne püsis kuni maailmasõjani. Pärast keelati kirjakandjail ära sarnaste raamatute kui ka omapoolt koostatud õnnesoovikaartide jagamine. Alles nüüd, paar aastat tagasi, anti jälle luba neid jagada, kuid ainult sellaseid väljaandeid, millised postivalitsus enne on heaks kiitnud.

Teine arengu suun taotles ainult puht aadressraamatut võimalikult paljude aadressidega. Praegu juba aastaid firma Lehmann Viinis annab välja aadressraamatut, milline ilmub kvart-formaadis ja kahes köites kokku umbes 3500 lhk. suuruses. Raamatu esimeses jaos, enam kui 1500 leheküljel, leidub ligi poole miljoni elaniku aadressid, nende seas ka riigiteenijad, kes pole allüürnikud. 122 lehekülge sisaldavad äride aadresse kaubanduskohtu registrist. Teine köide sisaldab äride aadresse kauba ja ettevõtete liikide järgi, samuti arstide, hambatehnikute, ämmaemandate, koolide, riigi ja omavalitsuse asutuste, ühingute, ajalehede jne. aadresse. Lisaks veel tänavate ja majade register. Seda tähtsast teost kasutab ka post ja iga aasta saavad uue väljaande kõik postkontorid.

RAUDTEELASTE KROONIKA

Tallinna raudteesõlme ambulantsi jaoks uue maja ehitamisest.

Käesoleva aasta üleriiklik raudteelaste kongress tegi Keskühingu juhatusel ülesandeks astuda vastavate võimude ees samme selleks, et ehitataks uus maja ajakohaste ruumidega Tallinna raudteesõlme ambulantsi jaoks. Selle ülesande täitmiseks esitas Keskühing raudteevalitsuse direktorile järgmise märgukirja:

„Meil on au pöörata Teie poole alljärgneva. Umbes 6.000 inimest — raudteeteenijad ja — töölised ühes oma perekonnaliikmetega — saavad ambulatoorsest ravi Tallinna sõlme ambulantsis. Igapäevane abitarvitajate arv ulatub kuni 150-ni. Aastate jooksul on selgunud, et sarnase suure abitarvitajate arvu juures praegused ambulantsi ruumid ei võimalda täiesti korraldada arstimise teostamist.

Näiteks diathermilise ja kõrgustiku päikesega ravimise korraldamise võimalused. Diathermia kabinet on väike ja puudub ruum, kus ravitav võiks viibida teatava aja peale soojendamist. Et järjekorras ootajaid palju, siis peab ravitav kohe peale soojendamist lahkuma kabinetist. Sattudes külma õhku, võib haige kergesti külmetuda, eriti tuuletõmbe käes. Samuti on lugu kõrgustiku päikesega ravimise puhul, kusjuures peab ära märkima, et seda ravimist kasutavad peamiselt lapsed.

Et meie karmi kliima juures igasugused kroonilised haigused on väga levivad, siis oleks hädavajalik diathermiaga ravimise täiendamine elektrimuda kompressidega. Selle teostamiseks puudub aga vastav ruum. Ka röntgeni kabinet on väike, eriti ülesvõetud ilmutamise ruum, mis on pealegi täiesti külm.

Üheks suureks puuduseks on ooteruumi puudumine, sest praegu täidavad selle aset läbikäigukoridori. Neis viibimine mõjub haigetele närveerivalt ja takistab isegi vajalikku liikumist arstlikule personaalile ja teenijaskonnale oma ametikohuste täitmisel. Eriti siis on otse väljakannatamatu olukord kui peale haigete kogub sinna korraga suurem hulk töölisi arstlikeks järelevalduseks tööle võtmise puhul, näit. avalike tööde töölised.

On veel palju teisi puudusi, näiteks puudub töötuba ämmaemandale ja õdedele, puudub ruum väike kirurgia operatsioonide toimepanemiseks, mille tõttu iga sarnase operatsiooni puhul tuleb abitarvitajat saata haigemajja.

Eelpooltoodud puudused on käega katsutavad kõigile Tallinna sõlme ambulantsi arstimist kasutajale. Kui nüüd veel arvesse võtta seda, et hambaarstide kabinet ja apteek asuvad hoopis teisel, siis näib küll täiesti põhjendatud olevat arstiabi tarvitajate üldine soov, mis leidis väljendust raudteelaste üleriiklikul kongressil vastu võetud resolutsioonis, mis meil oli au esitada Teile kirjaga nr. 40. Kõike seda arvesse võttes palume Teid, härra Direktor, astuda samme selleks, et uue maja ehitamiseks võetaks vastav summa 1936/37. a. eelarvesse.“

Ehitusameti teenijate kutseühingu tegevusest.

Kuna Ehitusameti juhataja ei leidnud võimalikuks „Tööstustöölise palgalise puhkeaja“ seaduse järele hoonete ülevaatajate ja liini jaoskondade töökodade päevatöölisele puhkust võimaldada, esitas kutseühingu juhatus märgukirja Töö- ja sotsiaalkindlustuse osakonna

direktorile, valgustades tegelikku olukorda ja näidates, et liini jaoskonna töökodades peale mitmesuguste parandustööde teostamise tegeletakse peamiselt saaduste valmistamise alal, millega eelpoolnimetatud töölised seaduse kohaselt oleksid õigustatud saama palgalist puhkust.

Kuna haridus-sotsiaalministeeriumis on väljatöötamisel uus riigiametnike ja töölise haiguskindlustuse seadus, esitas kutseühingu juhatus oma soovina, et uude seadusesse saaks sisse võetud põhimõte, mis võimaldaks päevapalgalistele maksta haigusrahana päevapalk, millega nemad tööle palgatud ja kui selle väljaarvamiseks tarvitada eelneva kuu tasu jagamise viisi, siis tuleks haiguseelne kuutasu jagada töölised päevade arvuga.

Töölisnõukogu valimised 7. liini jaoskonnas.

mis toimusid 28., 29. ja 30. mail k. a., õnnestusid hästi.

Töölisnõukogu liikmete ja nende asetäitjate kandidaatideks seati üles 9 isikut. Valimistest võttis osa 178 töölisi, kuna üldse valimisõiguslikke kaitise töölisi oli 213.

Valimistel äraantud häälte enamuse järgi valiti töölisnõukogu liikmeiks: Peeter Keng — 149 häälega, Jakob Sander — 137 häälega ja Endel Tammai — 131 häälega.

Ülaltähendatud liikmete asetäitjateks jäid häälte enamuse järjekorras Julius Saks 111 häälega, Eduard Luus 111 häälega ja August Sänn 102 häälega.

Valimiste kohta oli esitanud protesti end. töölisnõukogu liige A. Sänn, kuid vanem tööinspektor ei pidanud protestis ette toodud asjaolusid kaaluvateks ja jättis protesti tagajärjeta, kinnitas valimised.

Üldiselt möödusid valimised elavalt.

Töölisnõukogu valimised I liini jaoskonnas.

I liini jaoskonna töölise üldkogu koosolek peeti pühapäeval, 30. juunil Tallinna Raudteelaste Kodu ruumes. Käitise 466 liikmelisest perest oli koosolekule ilmunud võrdlemisi väikene protsent töölisi, mida tuleb panna suvise aja arvele, kuna liinil pea igal töölisel on oma väike maalapike harida, mis nõuab töolistelt pea kogu vaba aja.

Koosoleku avas töölisnõukogu esimees J. Raavel; koosoleku juhatajaks valiti E. Kuuskmann, protokolli kirjutajaks V. Kavart.

Aruandega töölisnõukogu moodunud aasta tegevusest esines töölisnõukogu liige R. Einard; sellest nähtus, et töölisnõukogu moodunud aastane tegevus on olnud võrdlemisi viljakas. Täiendavaid seletusi liinitöölise olukorrast ja tuleviku väljavaadetest andis E. Peterson.

Koosolekute poolt rõhutati, et Ehitusameti päevatöölised on nii õiguslikult kui ka majanduslikult täiesti kindlustatud ja ebaloomulikus seisukorras. Sellest väljaminees võeti hääleteenamusega vastu järgmine resolutsioon:

Üldkogu annab töölisnõukogule volituse selgitada juriidiliselt, millisesse töölise liiki kuuluvad Ehitusameti päevatöölised maksvate määruste ja töö iseloomu põhjal. Tarbekorral pöörata seletuse saamiseks Riigikohtu poole.

Koosolekul valiti ka töölisnõukogu liikmete ja nende asetäitjate valimise komisjon koosseisus: E. Peterson, H. Siberg, J. Raavel, R. Einard ja A. Pukspuu. Töölisnõukogu liikmeteks kandidaatide ülesseadmine langes päevakorrast ära, sest nende ülesseadmiseks puudus seaduses nõutav kvoorum.

Koosolek möödus asjalikus töömeeleolus.

Välismaade postiteateid

Inglise naisametnikud on sunnitud abiellumise puhul teenistusest lahkuma, erandeid tehakse vaid eriuhtudel. Neile antakse sel puhul ühe kuu palga suurune preemia iga teenitud aasta eest; ülemääraks on aasta palk.

Juba ammu nõudis Inglise p.t.t.-ühing kirjakandjale elektrilampe õilaternate asemele (oli tarvitusel 50.000 laternat). Esimeses järjekorras võeti elektrilambid tarvitusele jalgrataste juures. Alles 1930. a. Postivalitsus otsustas varustada ka osa kirjakandjaid (jalakäijaid) elektrilampidega. Nüüd on elektrilambid kõikidel kirja- ja telegrammikandjail.

Inglise postiteenijate kutseühing, millel on üle 100.000 liikme, kuulub nüüd kümne kõige suurema inglise ametiühingu hulka. Suurimal ametiühingul on 500.000 liiget. Raudteelaste ühing oma 272.000 liikmega on kolmandal kohal.

Inglise postidirektor on hakanud panema suuremat rõhku posti populariseerimisele. Kuna telefonireklaami eesmärgiks oli peamiselt abonentide võrgu laiendamine, on posti populariseerimisel

puht informatsiooniline eesmärk, nagu seda tõestavad postivalitsuse poolt väljaantud brošüürid, mis kannavad nime „posti rohelised vihud“. Senistes vihkudes on käsitatud järgmisi teeme: Lennuposti teenistus, Töökära mõju, Londoni rahvusvaheline telefonikeskjaam jne. Järgmised vihud sisaldavad märkmeid referaatideks postiteemidel, missuguseid võib kasutada postifilmide ettekandmisel. Viimaseid produtseerib posti propandanda osakond.

Ei ole kindlasti teada, missugust postkontorit võiks praegu nimetada suurimaks maailmas. Ameerika postivalitsuse direktor nimetab uut Chicago postkontorit niisuguseks, kuna Inglise postivalitsuse direktori arvamine järgi uus „Mount Pleasant“ postkontor suurim olevat. Ehitus võtab oma alla 2½ aakrit ja teenijaskond koosneb 3.500 isikust, kes nädalas 17½ miljonit kirja ja pakki läbitöötavad. Üldsummas töötavad „Mont Pleasant“ 6.000 isikut. Töö kergendamiseks on sisse seatud kõige moodsamad tehnilised vahendid. Maa-alune postitrass ühendab suurimaid postkontoreid ja tähtsamaid raudteejaamu.

Saksa p.t.t.-teenijaile on tehtud kitsendusi kõrvalteenistuse pidamises ka neil juhustel, kus see varemalt lubatud oli.

Tšehhoslovakkia posti 1935. a. eelarves on ette nähtud tulusid 1.229.771.000, kulusid 1.188.981.200, nii et ülejääk oleks 40.782.800 tšehhi krooni. 1935. a. on jälle suurem summa vormiriietuseks määratud, nimelt 78 miljonit krooni, s. o. 1.851.000 kr. enam kui eelmisel aastal. Suured summad on ette nähtud telefoni automatiseerimiseks.

Tšehhoslovakkia ringhäälingu abonentide arv kasvab jõudsasti. 1933. a. septembrist peale on aasta kestel abonentide arv tõusnud 109.510 võrra. Ringhääling omab praegu 632.631 abonentit.

Rahvusvaheline Kaubanduskoja konverents Pariisis esines nõudmisega, et lennuposti saadetisi Euroopa riikidesse vabastatakse lisamaksust. Sellega saaks lennupost normaalseks postivahetuse vahendiks. Ei ole veel teada kuidas üksikute maade postivalitsused sellesse suhtuvad.

Iiri kirjakandjad tööl olles, olid kohustatud kandma muste kingi, valget kraed ja musta kaelasidet. Valitsuse ja ametiühisuse vahel kauakestnud vaieluste tagajärjel tohivad kirjakandjad nüüd kingi ja kraesid valida oma soovi järele.

Poola postiametnikud saavad lähemas tulevikus uue vormiriietuse, millel on palju sarnadust kaitseväge vormiga. Muuseas uuel vormil leiduvad ka õlakud, mütsisirm kaetakse metalliga. Ameti tunnused asetatakse mütsi ja krae külge.

30. okt. 1934. aastal suri ootamatult dr. Joseph Rüber, Rahvusvahelise Telegraafi ühingu Direktor. Ta sündis 22. veebr. 1872. a. Šveitsis; õppis õigusteadust Strassburgi, Müncheni ja Zürichi ülikoolides, mille lõpetades asus tööle advokaadina 1898. a. Aasta pärast valiti tema kriminaalkohtu liikmeks. 1904—1916. aastani oli ta valitsusenõunikuks Šveitsis ja 30. dets. 1927. a. valiti Rahvusvahelise Telegraafi ühingu Direktori, kellenä ta töötas ka kuni surmani.

8. nov. 1934. a. uueks Rahvusv. Tel. Üh. Direktori valiti rahvusnõukogu sekretär ja ajakirjanik Franz von Ernst, sündinud 1879. a., õppinud mitmes ülikoolis õigusteadust ja ka advokaadina tegutsenud. Oma uuele ametkohale asus ta 1934. a. lõpus. Loodetakse et ta on väga kohane isik, oma kõrge hariduse ja paljude võõrkeelte oskuse tõttu.

Venemaal posti tegevus iga aastaga suureneb, mida näitavad järgmised andmed: 1913. a. saadeti 300 miljoni kirja, 1929. a. — 511 m., 1933. a. — 977 miljoni. Samuti on ka telegrammide arv suurenenud: 1913. a. — 31 miljoni, 1929. a. — 29 milj., 1933. a. — 70 milj., 1934. a. — 92 miljoni. Selle tagajärjel on ka loomulikult suurenenud postiteenijaskonna arv: 1928. a. — 98.295 isikut, 1931. a. — 191.615, 1933. a. — 310.875, 1934. a. — 338.000.

Viimastel aastatel on naisteeniaste arv tugevasti tõusnud, nimelt kogu teenijaskonnas on 43% naisteeniasteid.

Seni olid p.t.t.-teenijad koondatud ühte liitu, kuna nüüd on jagunenud kahte ossa: 1. Telegraafi- ja telefoniteeniaste liit ja 2. Postiteeniaste liit.

India postivalitsus annab ainult nendele postiteeniastele vihmakuubesid, kes suurte vihmasadude piirkonnas töötavad ja kellele töö ei võimalda vihmavarjude tarvitamist. Teistel juhtudel antakse ainult vihmavarjud.

Kirjaoskamatute suure arvu tõttu Indias säälnud postivalitsus on teinud korralduse kirjaoskamatutelt allkirja asemel võtta näpu jäljed, mis märksa lihtsustab postisaadetiste väljaandmist.

Inglise post töötas möödunud aastal ootamatult suure eduga — ülejäägiga 13 milj. naelsterlingit. Olgugi, et postitariifi kõrgendati, suurenes postisaadetiste arv 100 milj. postisaadetise võrra. Telefoni tariifi alandamise tõttu kujunes eelmine aasta rekordaastaks telefonikõnede ja uute abonentide suhtes. Enne telefoni tariifi alandamist tuli aastast 123.714 abonentit juure. Nüüd võideti juure veerandaasta jooksul 60.000. Inglismaal on praegu 2.302.529 telefoni abonentit.

Peatelegraafi ülem Aleksander Kuura —

mõte loogiline, selge, nagu aqua pura. Oli sõjas sideülem, õpitiiser — pärast sõda postivanali telefoni „eksplaatör“. Sellel alal koostas määrusi ja talitusjuhtnõore, äsja siirdus telegraafi tööle. Eraelus õppis õigusteadust, ei võiks västi tunda telegraafi seadust.

Venemaal kavatakse ehitada otsene telegraafi liin Moskvast Vladivostokini — läbi Nikolaeovski ja Habarovski. See oleks kõige pikem telegraafilin maailmas.

Frankfurti nädalalehe „Die Umschau“ teatel ulataksid telefoni juhtmed, miserves maailmas tarvitusel 845 korda ümber maakera. Telegraafijuhtmed, mis ligi 11 milj. km, ulataksid ainult 273 korda ümber maakera.

Kavatakse luua raadioühendus Põhjanabalt Lõunanabani. Põhja-lääne poolses Aljaskas on kavatsus ehitada ajutine jaam, mis astuks ühendusse praeguse Lõunanaba ekspeditsiooniga.

Viimasel ajal on Austrias rahuldavate tagajärgedega katsetatud postiraketi tarvitamist. Austria insener F.

Schmiedl'i ehitatud rakett on 1,50 m. pikk, tal on teritatud pliatsi kuju 3-me tüüritiivaga. Raketi õhuklaskmine sünnib 65° nurga all. Rakett tõuseb kuni 4 km. kõrguseni ja mahutab enesesse 200—400 kirja. Sihtkohta jõudes on ka põletamine lõppenud, langevari avab end ja toimetab toosi mahutatud posti maa peale.

Rahvasteliit septembrikuus 1929. aastal otsustas ehitada raadiojaama, milline võimaldaks Liidule eseseisvat, otset raadioühendust võimalikult suurema arvu liikmeks astunud riikidega. Selles suhtes uuriti paljusid kavasisid, milledest lõpuks üks võeti vastu. Asutati ühine ettevõtte ja lepitati kokku, et: Rahvasteliit ehitab kaks lühilaine saate- ja vastuvõtijaama ühenduse pidamiseks Välis-Euroopaga, kuna „Radio Suisse“ (osalt riigi ettevõtte) ehitab jaama Euroopa tarvis. Kokkuleppel Šveitsi valitsusega otsustati veel, et harilikul ajal „Radio Suisse“ hoolitseb jaama tegutsemise eest. Kriisiaegadel, see on sõjaajal, Rahvasteliit ise täidab seda ülesannet; sel juhul ta on õigustatud asendama Šveitsi ametnikke oma (rahvusvahelise) teenijaskonnaga. Šveitsi valitsus omakorda on õigustatud (oma poliitilistes huvides) kriisiajal määrama rahvusvahelise ametkonna juurde erilise emissari. Jaam kannab nime „Radio Nations“ ja maksis umbes 4.400.000 Šveitsi franki, millest 2.400.000 franki maksis Rahvasteliit ja ülejäänud osa 2.000.000 franki „Radio Suisse“. 2. veebruaril 1932. a. oli jaama õnnistamine ja ta alustas edukalt tööd. Veebruaris 1933. a. jaama tarvitati „Üheksateistkümmene komitee“ ametliku teadaande levitamiseks raadio-telegraafi teel. Nimetatud komitee asutati Rahvasteliidu poolt Jaapani-Hiina konflikti lahendamiseks. On huvitav tähendada, et selle raadioteadaande (mis koosnes 15.000 sõnast) said: Washington — vahemaa 6.500 kilomeetrit, Rio de Janeiro — 8.750 km., Shanghai — 9.250 km., Tokio — 9.500 km., Buenos Aires — 11.000 km., Sydney — 16.000 km.. Saadeti kiirusega — 35 sõna minutis. New-York ja Shanghai said teksti täiesti vigadeta; Tokio, Buenos-Aires ja Rio de Janeiro palusid mõnda tähtsusega kordamist. Ainult Sydney ei saanud ühte teksti osa õhulahenduste tõttu, kuid see puuduv osa korraldi järgmisel hommikul kiirusega 120 sõna minutis.

Tšehhoslovakkia vabariik jaotub 6 maakonnaks, igas maakonnas on oma p.t.-t. juhatuskond, millised leiavad aset järgmistes kohtades: 1) Praha, kellele allub 1397 p.t.-t. asutist, 2) Brno — 675, 3) Pardubice — 486, 4) Opava — 250, 5) Bratislava — 574, 6) Košice — 389, kokku 3771 p.t.-t. asutist. Ametnikkude arvu järele jagunevad p.t.-t. asutised kolme kategooriasse, nimelt: I, II ja III järk. III järgu postiasutisteks nimetatakse neid, kus töötab ainult 1 ametnik, kui juhataja; II järgu asutisteks — kus kuni 14 ametnikku ja I järgu asutisteks — kus vähemalt 15 ametnikku. Kõik maakondade postivalitsused alluvad kõrgemale instantsile, Praha p.t.-t. ministereeriumile.

Inglise postivalitsus lõpetas oma 1933/1934. tegevusaasta rekordiliselt head tulemustega: puhaskasu oli £ 12.308.017. Sellest summast läks £ 10.750.000 riigikassale, kuna £ 2.291.118 jäi postivalitsusele tarvitada. Eelarve vastuvõtmisel parlamendis toonitas postivalitsuse direktor, et töö suurenenemise tõttu tuleb ametkonda täiendada vähemalt 2.000 ametnikuga.

Raudteelaste kroonika välismailt

Belgias teostatakse liiklemisvahendite koostöö. Inglise raudteelased nõuavad enne-kriisiaegsete palkade jaluleseadmist.

Belgia raudteede direksioon töötas välja plaani, mille elluviimisega loodetakse radikaalselt lahendada raudteede, maanteed ja veeteede konkurentsiküsimus. Kogu liiklemise korraldamiseks maanteedel luuakse erilised organisatsioonid. Ühtlasi luuakse valitsuse poolt juhitav komisjon otstarbekohase liiklemise jaotamise küsimuste käsitlemiseks. Parlamendi ja senati esindajaist moodustatakse samuti komisjon nõuandva häälega. Ka näeb plaan ette mitmesuguseid töid, milledest osa teostatakse avalike tööde korras.

Šveitsi raudteelaste kongressi kaks tähtsat otsust.

Käesoleval aastal Montreux's peetud šveitsi raudteelaste kongressil olid põnevaimaks päevakorralduslikuks raudteede saneerimise ja liiklemise otstarbekohase jaotamise küsimused.

Nende küsimuste kohta võeti vastu üksmeelselt kaks resolutsiooni. Esimene puudutab mitmesuguseid šveitsi raudteede saneerimise plaane. Kongress kategooriliselt protesteerib sarnaste kavade vastu, mis varjatult või avalikult sihivad sinna poole, et lülitada välja raudteede valitsemisest rahvaesinduse mõju ja asuda raudteede saneerimisele teenijate õiguste ja tasude arvel. Nõutakse, et vastavad võimud võtaksid tõsiselt objektiivsele kaalumisele raudteelaste keskühingu poolt välja töötatud raudteede saneerimise kava ja et läbirääkimisi sel puhul alustataks kohe.

Teine resolutsioon käib liiklemise otstarbekohase jaotamise kohta. Ka selles küsimuses on ühingu poolt töötatud välja kava ja nõutakse selle kaalumisele võtmist.

Kongress avaldas täielist usaldust ja poolehoidu ühingu sekretärile Robert Bratschile, kellele viimasel ajal väga ägedasti kallale tungiti eramajanduslikkude ja rahanduslikkude huviringkondade poolt.

Maikuus käesoleval aastal pidasid inglise raudteelaste organisatsioonid omavalhelise konverentsi, kus arutati palgaküsimust. Jõuti otsusele, et tuleb nõuda kõigi kriisiaegsete kärpimiste kaotamist ja endiste palkade jaluleseadmist. Küsimus viiakse üleriiklikku palgakomisjoni peatseks arutamiseks.

Rumeenia raudteelaste suur edu organiseerimise töös.

Veebruaris 1933. a. raudteede tehaste tööliste streigi puhul asetleitud verised sündmused, kus streikijate vastu tarvitati relvu, andsid tõuke repressioonide tarvitamiseks raudteelaste vabaametiühinguliste organisatsioonide suhtes. Selle tagajärjel oli J. T. F-i kuuluval organisatsioonil 1934. aasta alul ainult 571 liiget, kes kuulusid 9 kohalikkude gruppi. Energilise selgitustöö ja tasude kärpimise püüete vastu tagajärjerikkalt peetud võitluse tagajärjel tõusis liikmete arv kuni 3250, kusjuures uusi kohalikke grupe tuli juurde 7. Sarnane suur edu organiseerimise töös lubab oletada, et rumeenia raudteelased viimastel aastatel läbi elatud raskustest ja löökidest on lõplikult üle saanud ja oma ridade korraldamises sammuvad tõusuteed.

Ameerika raudteelaste palgad.

1933. a. makseti Ameerika raudteelastele järgmisi palku: juhtivale ametnikkele 5250 dollarit aastas (18900 Eesti krooni); bürooametnikele ja õpinud töölisile 1534 dollarit (5520 E. kr.); liini-töölisile (remonditöölisile) 835 dollarit (3000 E. kr.); depoodes töölisile 1108 dollarit (3990 E. kr.); rongiseadjaile (rangiermeisterid) 1629 dollarit (5864 E. kr.); rongi- ja veduriteeni jaoks 1744 dollarit (6280 E. kr.). Need palgad moodustasid ainult 86% kümne aasta eest, s. o. 1923. aastal maksetud palkadest.

Soodustusi liini päevatöölisile Norras

Norra parlamendi poolt võeti vastu määrus, mille järele raudteede liini päevatöölisile nende määramise puhul kindlapalgalise kuuteenija kohale võetakse arvesse palgaastme määramisel teenistus päevatöölisena, kui see on kestnud vähemalt 4 aastat.

Tšehhoslovakkia raudteelaste ühingu (Unie) kongress.

Käesoleva aasta kongress peeti Brünnis. Ühingu sekretär Némec kandis ette aruande ühingu tegevusest, selgitades ühtlasi tegevuse taktikat. Ühingu esimees Staněk esines referaadiga kõikide transportalade tööliste, teenijate ja ametnike ühe üldise ühingu loomise võimaluste ja väljavaadete kohta. Ühingu juhatusele anti volitused astuda läbirääkimistesse teiste organisatsioonidega ja tarviduse korral võtta ette muudatusi ühingu põhikirjas. Ühingul oli 1. novembril 1934. a. 37423 liiget, käesoleval aastal 1. mail aga 41464 liiget.

Postiametkonna juubilare

Postivalitsuse majanduse juhatajal Paul Tomsonil oli 6. juunil 25-aastine teenistusjuubel. Sel puhul korraldati direktori kabinetis kell 10 aktus. Juubilarit tervitas hr. direktor, kaasteenijate poolt kingiti juubilari kirjutuslauda garnituur. Öhtul oli tujuküllane koosviibimine.

P. Tomson sündis 13. I 1893. a. Tartumaal, Ropka vallas. Öppis Tartus, määrati ametnikuks 6. juunil 1910. a. Teenis Jõgeval, Tartus, sõja ajal frontil, Eesti iseseisvuse ajast peale praegusel kohal.

P. Tomson on postlaste organisatsioonide tegevusest aktiivselt osa võtnud. Oli kaua aega Tallinna osak. esimees. Alastine kongressi juhataja ja üks paremaid sel alal. Praegu on Postivalitsuse laenukassa esimees.

Juubilar on kõigiti armastatud kaasteenija. Soovime talle pikka aega.

Postlane.

Iga kutseteadlik riigiteenija loeb ja levitab oma kutseajakirja

«SIDE'I»

«Side» on organiseeritud riigiteenijaskonna häälekandja.

«Side» maksab 1935. a.: poolaastas 75 senti, aastas 1 kr. 50 s.

«Side» tellimisi võtavad vastu kõik postkontorid, postiagentuurid, riigiteenijaskonna kutseorganisatsioonide juhatused.

«Side» tellimise uuendamiseks 1935. a. II poole peale palub talitus praeguseid tellijaid rutata, et ajakirja saatismises vahe ei tuleks.

«SIDE» toimetuse ja talituse asub Tallinnas, Kopli tän. 7-a, tel. Balti 357.